

A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

ÓVODAI TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025.09.01.

Főigazgató: Szlobonyi-Kovács Ágota
Igazgató helyettes: Bata Noémi

Bevezető

„A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítsünk a gyermeknek valóra váltani a lehetőségeit.”

Erich Fromm

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések. Az óvoda elkészíti pedagógiai programját, vagy átvesz és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

1999-ben adaptáltuk Fábrián Katalin Tevékenységközpontú Pedagógiai Programját, melynek gerincét Gáspár László pedagógiai rendszerének, óvodai körülmények közötti alkalmazása alkotja. Ez a pedagógiai rendszer nevelés és gyermekközpontú, amely a tevékenységeken keresztül és a tevékenységek által történő nevelést tekinti alapvető feladatának.

A tevékenységközpontú óvodai nevelési program a közoktatás valamennyi elemét magában foglaló rendszer első láncszeme.

- a) A Pedagógiai Program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;
- b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde

Címe:

6787 Zákányszék, Petőfi Sándor u. 7.

Tel.: 62/290-680

E-mail: ovoda@zakanyszek.hu

OM azonosító:

029584

Az intézmény általános jellemzői a

2024. október 17. módosított Alapító okirat alapján

OM azonosító:029584

Okirat száma: 275/2024

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetben:

Okirat száma: 135-2/2024

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
1.1.1. megnevezése: Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde
- 1.2. A költségvetési szerv
1.2.1. székhelye: 6787 Zákányszék, Petőfi Sándor utca 7.
1.2.2. telephelye:

	telephely megnevezése	telephely címe
1	ebédlő	6787 Zákányszék, József Attila utca 34-36
2	Bölcsőde	6787 Zákányszék, József Attila utca 38.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2000.05.18.
- 2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv
2.2.1. megnevezése: Zákányszék Község Önkormányzata
2.2.2. székhelye: 6787 Zákányszék, Lengyel tér 7.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
3.1.1. megnevezése: Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete
3.1.2. székhelye: 6787 Zákányszék, Lengyel tér 7.

- 3.2. A köznevelési intézmény fenntartójának
 3.2.1. megnevezése: Zákányszék Község Önkormányzata
 3.2.2. székhelye: 6787 Zákányszék Lengyel tér 7.

4. költségvetési szerv tevékenysége

- 4.1. A költségvetési szerv közfeladata:
 A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontja szerinti óvodai ellátás.
 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. Törvény 21.§-21/C § szerinti gyermekétkeztetés.
 Önként vállalt feladat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. pontja szerinti gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások – bölcsődei ellátás.

- 4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

- 4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 8 § (1) bekezdése alapján a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.
 A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 4. § 14a. r) pontja alapján a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42.§ alapján bölcsődei ellátás.
 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. törvény 21§-21/C § szerinti gyermekétkeztetés.

- 4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013360	Más szerv részére végzett pénzügyi-gazdálkodási üzemeltetési, egyéb szolgáltatások
2	084070	A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése
3	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
4	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
5	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
6	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
7	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
8	104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása

9	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében fogyatékosok nappali intézményében
10	104036	Munkahelyi étkeztetés gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben
11	104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

- 4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:
 Óvodai ellátásra: Zákányszék Község teljes közigazgatási területe
 Bölcsődei ellátásra: Zákányszék teljes közigazgatási területe, Ruzsa, Üllés, Bordány, Mórahalom és Ásotthalom

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

- 5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:
 A főigazgatót - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. §-a 2. pontja, valamint a Pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, és a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló a 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet szerint nyilvános pályázat útján, köznevelési foglalkoztatási jogviszony keretein belül legfeljebb 5 évig terjedő határozott időre Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete bízta meg, illetve menti fel. Az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja felette.

- 5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	Közalkalmazotti jogviszony	A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992.évi XXXIII. Törvény.
2	Közfoglalkoztatási jogviszony	A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI törvény
3	Megbízási jogviszony	A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
4	Köznevelési foglalkoztatotti jogviszony	A Pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, és a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet
5	Munkaviszony	A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

- 6.1. A köznevelési intézmény
- 6.1.1. típusa: Többcélú intézmény. óvoda-bölcsőde
- 6.1.2. alappeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés
- 6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Az intézmény a mindenkori önkormányzati költségvetési rendeletben meghatározott éves költségvetési előirányzatai

felett teljes jogkörrel rendelkezik, felettük kötelezettségvállalási, utalványozási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír. A pénzügyi ellenjegyzési és érvényesítési jogkör gyakorlására a Zákányszéki Polgármesteri Hivatal jegyzője által kijelölt köztisztviselő jogosult.

Az intézmény gazdasági szervezettel nem rendelkezik. Az intézmény pénzügyi-, gazdálkodási feladatait ellátó szerv neve, székhelye: Zákányszéki Polgármesteri Hivatal, 6787 Zákányszék, Lengyel tér 7.

Az intézmény és a gazdálkodást ellátó költségvetési szerv közötti munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét külön megállapodás rögzíti.

A rendelkezésére álló vagyontárgyakat az intézmény feladatainak ellátásához szabadon használhatja a vonatkozó központi és tulajdonosi jogszabályoknak megfelelően.

6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Zákányszék, Petőfi Sándor utca 7.	óvodai nevelés		92
2	Zákányszék, József Attila utca 38.	bölcsődei ellátás		26

6.3. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	Vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	Zákányszék, Petőfi Sándor utca 7.	236	Használati jog	óvoda és konyha
2	Zákányszék, József Attila utca 38.	240	Használati jog	bölcsőde

ZÁRADÉK

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Államkincstár nevében igazolom, hogy jelen alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az alapító okiratnak a ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE 2024. október 16. napján kelt, 2024. december 20. napjától alkalmazandó 135-1/2024 módosító okirat okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerinti tartalmának.

Kelt: Szeged, 2024. október 17.

I. A MI ÓVODÁNK

Intézményünk Csongrád-Csanád megyében, Szegedtől nyugatra, 25 km távolságra található. Távol a várostól ipar nélkül, nagy tanyavilággal rendelkező község vagyunk, ahol a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság. A lakosság kis hányada jár lakóhelyétől messzebbre (Szegedre) dolgozni. Ritka a több gyermekes család, kevés a kétkeresős család, jellemző a közmunkaprogramokban történő foglalkoztatás.

Történeti áttekintés:

A Zákányszéki Manó-kert Óvoda 1960-ban épült 39 férőhellyel. Egycsoportos intézményként kezdte meg működését. Az óvoda épületében a gyerekek és a dolgozók ellátására konyha is működött.

Az egyre növekvő igények miatt 1973-ban kétszoportos, részben osztott intézménnyé, 1981-ben, pedig háromszoportos osztott intézménnyé fejlesztette az óvodát az akkori Községi Tanács.

A növekvő igények kielégítésére a konyha bővítése is megtörtént 1983-ban, azóta az óvodát a 200 fő kapacitással működő konyha is segíti.

A 2015-2016. nevelési évtől óvodabővítésnek köszönhetően tudunk megfelelni a csoportlétszámokkal kapcsolatos előírásoknak. Egy új csoportszobával sikerült megoldani a gyermeklétszámhoz előírt 2 négyzetméter biztosítását.

A 2016-2017-es nevelési évtől tiszta életkorú csoportokkal működik az intézmény. Jelenleg három óvodai és két bölcsődei csoportot, valamint egy főzőkonyhát üzemeltet a község önkormányzata.

Az óvoda szellemiségében a környezeti nevelés, a Zöld óvoda kritériumrendszere alapján működik.

A helyi nevelési program a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget.

Új feladatként lépett be intézményünk életébe a más kultúrából érkezők integrációja.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE GYERMEKKÉPE

„A gyermek minden, tehát a jövő”

Móra Ferenc

1. Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is - együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Olyan gyermeket szeretnénk nevelni, aki érzelmileg gazdag, településhez kötődő, környezetében jól tájékozódó, érdeklődő, nyitott, az új iránt fogékony, önmagát és másokat értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő.

A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÓVODAKÉPE

A gyerek az öröm, a reménység. Gyöngé testében van valami világi, ártatlan lelkében van valami égi, egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés: ígélet és gyönyörűség.”

Gárdonyi Géza

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés

kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő

életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

4. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;

b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;

c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez

igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

6. A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

7. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét

8. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelésünk általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi fejlesztése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása; életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Boldog Óvoda program: A 2025/2026. nevelési évtől Farkas-Szabó Terézia óvodapedagógus, aki egyben kapcsolattartó a Boldogságóra program csapatával, minden hónapban tart boldogságórát. A program képzett alkalmazója.

Kerekítő manó bábos program: A 2025/2026. nevelési évtől minden óvodapedagógus heti váltásban alkalmazza a programot.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- 1.** Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- 2.** Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhethet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- 3.** Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

IV. AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„Minden pedagógus lényével nevel. Nem az a lényeg, hogy mit mondasz, vagy mire tanítod a gyermeket, hanem az, hogy ki vagy te, mit sugársz ki magadból. Kit lát a gyermek, ha téged néz? A valódi nevelés nem szavakon át, hanem a lélek és a tett sok ezer láthatatlan csatornáján keresztül működik.” Müller Péter

A nevelés minden területén az a célunk, hogy a gyermekek személyisége, egészségesen, harmonikusan fejlődjön. Gyermekeink számára nyugodt, szeretetteljes légkör megteremtésére törekszünk a személyi és tárgyi feltételek biztosításával. Partnereink elégedettsége érdekében nyitottak, empátikusak, rugalmasak vagyunk. A személyiségfejlesztés során tiszteletben tartjuk gyermekeik egyéni különbségeit, figyelembe vesszük életkorukhoz igazodó szükségleteiket, hogy zökkenőmentesen készíthessük fel őket az iskolai életmódra.

Nevelőmunkánk során az alábbi értékeket tartjuk fontosnak és mindenki számára kötelező érvényűnek:

Megértés, Egészség testben, Segítségnyújtás, Emberség, Lélek egészsége, Inger gazdag környezet, Gyermeki rácsodálkozás Egyéni sajátosságok, Türelem, Óvó-védő nevelés, Vidámság, Oltalom, Dicséret, Áldás, Sikerélmény, Szabályok, Eredményesség, Rugalmasság, Egyensúly, Tehetség, Egyetértés, Tisztelet, Elfogadás

V. A NEVELÉSI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE

Tevékenységek központú Pedagógiai Programunkkal igyekszünk biztosítani, az elvárásoknak történő megfelelést, a nevelési-oktatási feladatok megvalósulását.

Az óvodai nevelési program törvényi és jogszabályi háttere:

- Magyarország Alaptörvénye
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról vonatkozó paragrafusai,
 - 44. § (1) A nevelési, illetve pedagógiai program elfogadásáról, jóváhagyásáról és szakértői véleményezéséről,
 - 47. § az óvodai nevelési program tartalmáról,
 - 95. §-a (1) bekezdésének j) pontja, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló óvodai integrációs program.
- 137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról- rendelkezik a pedagógiai programok gerincét képező feladatokról,
- 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről,
- 2/2005. (III. 1.) OM sz. rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelésének, iskolai oktatása irányelveiről,
- Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia 1. kiadás
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- Az Alapprogramot módosító 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet.
- Az Alapprogramot módosító 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet változott 2025.április 22-ével, 77/2025 (IV.15) Kormányrendelet

PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, bizalom és megbecsülés övezi.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozását.

Ennek érdekében gondoskodunk:

- ❖ A testi, a szociális és az értelmi képességek és egyéni életkor-specifikus alakításáról, a gyermeki szükségletek kielégítéséről.
- ❖ Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra.
- ❖ A tevékenységeken keresztül az életkornak és egyéni képességeinek megfelelő műveltségterületek közvetítéséről.
- ❖ A kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

1. Személyi feltételek

1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az oktatást-nevelést közvetlenül segítő (NOKS) alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
5. A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségterület biztosítása.
6. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Személyi feltételeink

- Főiskolai végzettségű óvodapedagógus	7 fő
- Pedagógiai munkát segítő, dajka	3 fő
- Pedagógiai asszisztens	1 fő
- Óvodatitkár	1 fő
- Takarító	1 fő

Szeptember 1-től május 31-ig a Móraalmi Kistérségi Szakszolgálat utazó gyógypedagógusa, pszichológusa és logopédusa, pszichológusa foglalkozik a rászoruló gyerekekkel.

Szeptember 1-től május 31-ig vásárolt szolgáltatásként gyógypedagógiai ellátást biztosítunk az SNI gyermekek előírt fejlesztése érdekében.

A tevékenységközpontú program az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti, ezért folyamatosan törekszünk korszerű általános és szakmai műveltségünk továbbfejlesztésére.

Nevelőmunkánk legyen önálló, rugalmas, dönteni tudó, helyzetfelismerő, elfogadó, befogadó, segítő, támogató. Szemléletünket jellemezze a gyermeki személyiséget övező bizalom. Nemcsak az óvodapedagógus, hanem a körülötte dolgozó felnőttek legyenek mindannyian modell értékűek a gyermeki magatartás alakulása szempontjából.

Nevelőtestületben végezzük munkánkat egységes nevelési elvek alapján. Célunk, hogy minden óvodapedagógus saját egyéniségének megtartása mellett a közösen kialakított és elfogadott célok, és feladatok elérése érdekében tevékenykedjen. Érvényesüljenek az innovatív pedagógiai törekvések, de mindig a gyermek érdekének érvényesítése figyelembevételével. Lehetőségeket teremtünk az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. Nevelőtestületünk légköre saját megítélésünk szerint megfelelő, kiegyensúlyozott, az egymás megértése, segítése, a közös döntéshozatal és munkavégzés jellemzi. A kompetencia alapú nevelés maradéktalan művelése érdekében szükséges lenne a nevelőközösség elméleti és gyakorlati felkészültsége és ehhez a tárgyi feltételek biztosítása.

A pedagógusi tevékenység és a nevelést oktatást közvetlenül segítők összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez. A gyermekekkel való kapcsolatunkat pozitív attitűd jellemzi.

A nevelést oktatást közvetlenül segítők a nevelési folyamatban közvetlenül és tevékenyen részt

vesznek ezért megfelelőképpen tájékoztatjuk őket az óvoda és az adott óvodapedagógus nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

Az óvoda minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel és ez minden tevékenységben megnyilvánul. Ezáltal az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.

2. Tárgyi feltételek

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete udvara, kertje, berendezései szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi a mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékokra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvodaépület helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Az óvoda berendezése az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jegyeit mutatja, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználása érvényesül. A gyerekek által használt eszközöket, játékokat körültekintően vásároljuk meg, pl.: nincs mérgező festékekkel bekenve, nem káros a környezetre. Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, sok-sok növényvel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. Növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el a gyermekek rendszeresen az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben.

Az óvoda udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől. Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert, fűszer kert stb. A gyermekek kert gondozáshoz használnak kerti szerszámokat.

Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játékaiknak. Árnyas fák és nagyméretű (8m*4m) baba ház, valamint ivókút biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a

gyermek számára.

A takarékosági rendszer kiépített az óvodában a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. 2018 szeptemberétől megújuló energiával – napkollektorral – biztosított az áramellátás. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz, a levegő illatosítására gyógynövények (nem használnak hajtógázos légillatosítókat).

Szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.). A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újra felhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.

Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a gyerekek újból felhasználhatják (elvihetik onnan rajzolni, hajtogatni stb.)

Környezettudatos, fenntarthatósági tevékenységeink:

- Szelektív hulladék gyűjtés,
- Növényi hulladék komposztálása,
- Óvodakert működtetése,
- Madárbarát kert kialakítása,
- Zöldküllő madárbarát tanösvény.

Az óvoda működtetése során az óvoda vezetősége a környezetkímélő anyaghasználatra (környezetbarát tisztítószerkelet használata), a tudatos takarékosagra, a kapcsolatok széles és többirányú kiépítésére kiemelten törekszik.

A Zákányszéki Manó-kert óvoda helyiségi	Szám	Felszereltsége
Csoportszobák	4	Előírásnak megfelelő berendezés
Fejlesztő szoba	1	Megfelelő fejlesztési eszközök és célszerű berendezés a gyermekek foglalkoztatásához,
nevelői szoba	1	302 kötetes szakmai könyvtár, felnőtt számítógép és nyomtató,
sószoba	1	célszerű berendezéssel a gyermekek foglalkoztatásához,
szertár	1	A tároláshoz szükséges bútorok.
Mosdó-, WC helyiségek	4	Gyermekek számára megfelelő felszereltséggel, mosdó- fogmosó-felszereléssel, törülközőkkel, Egyik helyiségben tusoló is rendelkezésre áll.
Közös öltöző helyiség	2	Öltözőbútor áll rendelkezésre; ruhák, cipők tárolására, átöltözéshez alkalmas ülő résszel.

Közlekedő folyosó- gyermek öltöző	1	Jellel ellátott öltöző szekrény minden gyermek számára.
Felnőtt mosdó	3	Kézmosási lehetőség, tükör. Az egyik mozgáskorlátozottak részére átalakítva, fürdőkáddal.
Vezetői iroda	1	Számítógép.
Játéktároló helyiségek és garázs	1/ 3	Önálló épületben 3 helyiség.
Főzőkonyha és hozzá tartozó előkészítő és raktárhelyiségek, iroda, ebédlő	1	A HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezéssel és működéssel.
Iskolai ebédlő és melegítőkonyha	1	Külön épületben, megfelelő felszereltséggel.
Játszó udvar	1	Számos mozgásfejlesztő játék, babaház.

3. Az óvodai élet megszervezése

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 8. § (1) alapján az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Az Alapprogramot módosító 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet változott 2025.április 22-ével, 77/2025 (IV.15) Kormányrendelet szerint az óvodai élet megszervezésénél elengedhetetlen az alábbiak betartása:

3.1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

3.2. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

3.3. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti

harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A napirend általános időkeretei a 10,5 órás nyitva tartás alatt:

Tevékenységek	2,5-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Játék és szabadidős tevékenység	5 ó 35 p	6 ó 15 p	6 ó
Komplex foglalkozás	25 p	35 p	45 p
Étkezés, pihenés	4 ó 15 p	3 ó 25 p	2 ó 45 p
Öltözködés, tisztálkodás	1 ó 15 p	1 ó 15 p	1 ó
Összes idő	10,5 óra	10,5 óra	10,5 óra

Hetirend

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. Lényeges, hogy mindenre jusson elegendő idő. A rugalmasság és a kötetlenség a helyzethez való alkalmazkodás a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Hetirend javaslat (minta):

HÉTFŐ	Mozgás
	Verselés-mesélés A külső világ tevékeny megismerése: természet-társadalom-ember
KEDD	Mozgás
	Verselés-mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
SZERDA	Mozgás
	Verselés-mesélés A külső világ tevékeny megismerése: matematikai tartalmú tapasztalatok
CSÜTÖRTÖK	Verselés-mesélés
	Mozgás
PÉNTEK	Verselés-mesélés

Csoportszervezési elveink: A 2025/2026. nevelési évet 3 gyermekcsoporttal indítjuk. Törekszünk az azonos, részben osztott életkorú csoportok kialakítására.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élősavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

4. Az óvodai nevelés tervezését,

valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola – előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola - előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

4. 1. A nevelés tervezése

A Csoportnaplót, a Felvételi és Mulasztási napló, Egyéni Fejlődési Naplót számítógépen az OVIKRÉTA elektronikus felületen vezetik a kolleganők. (2011.évi CXCV. törvény a továbbiakban

NKT.99/L§ 19 pontja alapján 2024. szeptember 1 től kötelező az óvodáknak használni az Ovikréta tanulmányi rendszert)

Mérési-értékelési rendszerünk:

- A személyiség fejlődési naplót az Ovikréta rendszerben elektronikusan vezetjük.

A tervezés tudatos, átgondolt folyamat, melynek során számításba kell venni, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme, és dinamikája más és más lehet. A nevelőmunka tervezésében, a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.

A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. Komplexitása abban rejlik, hogy a gyakorlatban a gyermekeket érő élmények, tapasztalatok egyszerre, egy időben jelentkeznek. Így kell tervezni és megvalósítani is. Minden esetben tevékenységet szervezünk. Ötlettárat állítunk össze, amit a négy évszak, az ünnepek és aktualitások köré csoportosítunk. Ezek a gyermekeket ért élmények változtathatnak. A helyi sajátosságokat figyelembe véve (pl. erdő közelsége, téli disznóvágás, mezőgazdasági munka) mindig vannak ötletadó témák. Konkrétan tervezni csak egy vagy kéthetes periódusban szándékozunk, hiszen így tudjuk felhasználni a gyerekek ötleteit és tapasztalatait. Rugalmasság és könnyen korrigálhatóság kell, hogy jellemezze munkánkat.

Feljegyzéseket készítünk a gyermekek fejlődési üteméről, így konkrét megfigyelések adnak alapot a differenciált fejlesztés megteremtéséhez. A komplex foglalkozások rendszere beépül a nevelési folyamat egészébe, ezért nincs meghatározott időpontja.

Az Éves-Tematikus tervezés magába foglalja az óvodapedagógusok és nevelőmunkájának munkájának teljes vázát.

4.2. A fejlesztés módszerei

A négyes feladatrendszerből és a célból következően a csoport egészére tervezünk, de a csoporton belüli differenciált, egyéni fejlesztés megköveteli tőlünk az egyes gyerekekre szabott fejlesztést. Óvodánk tiszta, részben osztott életkorú csoportokkal működik. Az ismeretszerzés formáját az óvodapedagógus dönti el. Fontos, hogy a gyermek szabadon dönthessen, alkothasson, gondolkodhasson és cselekedjen. Elegendő időt kell adni a tevékenykedésre és tapasztalatszerzésre. A nevelőmunka elemzése, értékelése is az óvónő feladata. Ez ad támpontot a nevelőmunka tervezésének további irányvonalaihoz.

A tanulási eredményeket folyamatosan követjük, elemezzük, szükség esetén korrekciót hajtunk végre. Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.

Az intézményben a gyermekek teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyedi és fejlesztésközpontú.

4.3. Óvodai nevelésünk célja:

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például a nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.

A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok és feladatok-a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek adottságait figyelembe véve- megjelennek a pedagógusok tervező munkájában és annak ütemezésében.

A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.

A teljes pedagógiai folyamat követhető a tevékenységi tervben, a csoportnaplókban elektronikus formában, valamint a gyermeki produktumokban.

A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok bevonásával történik, melyet évente értékelünk.

Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

A gyermekek sokoldalú és harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevételével.

Az óvodás korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való felkészítése, mely magában foglalja:

- ❖ A teljes gyermeki személyiség fejlesztését a gyermekek közösségi életre történő felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítségét a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- ❖ Az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- ❖ Az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítését, figyelembe véve a szabad játék fontosságát.
- ❖ Olyan gyermekek nevelése, aki érzelmileg gazdag, településhez kötődő, környezetében jól tájékozódó, azzal harmóniában élő, érdeklődő, nyitott, az új iránt fogékony, önmagát és másokat értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő.

- ❖ Képessé kívánjuk tenni a gyermekeket az életkoruknak megfelelő kooperációra és kommunikációra.
- ❖ Biztosítjuk, óvodás gyermek számára az érzelmi biztonságot otthonos, derűs, szeretetteljes légkör kialakításával.
- ❖ Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

A nevelési cél eléréséhez elengedhetetlen az összehangolt munka a nevelést és oktatást közvetlenül segítő alkalmazottakkal.

Az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, csak a tevékenységre alapozott nevelőmunka során valósítható meg. A Tevékenység-központú program az óvodás korú gyermekek szociális életképességét minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni a gyermekeket.

Ezzel a programmal az óvodás gyermek szociális életképességének növelése érdekében változatos tevékeny nevelési alaphelyzetek megteremtésével feltételezi az eredményt.

A nevelési alaphelyzet a jellemző tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési összefüggő rendszerében és általa létezik.

A nevelés a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen az gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik.

5. A nevelési célok elérésének feltételei:

5. 1. A szükségletek szerepe a nevelési cél

A gyermek fejlődő személyiség, ezért sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi-lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő tárgyi és személyi környezetnek meghatározó szerepe van. Az óvoda a pedagógiailag determinált szocializáció színtere, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása zajlik.

A gyermek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladata, olyan sajátos nevelési feladat, amely nem csak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de lehetővé teszi a kedvező környezeti hatásnak a kialakulását, mely további fejlődéshez nagymértékben hozzájárul.

Feladataink a szükségletek kielégítése terén az egészséges környezet megteremtése, a gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása, alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése, valamint nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása.

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, egész óvodai életet átható tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével a gyermek egyéni adottságaiból, személyiségéből kiindulva lehetséges megvalósítani

5. 2. Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- ❖ Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- ❖ A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- ❖ A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése
- ❖ Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, kiegyensúlyozott, családi légkör, otthonosság, derűs, szeretetteljes környezet vegye körül a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- ❖ A gyermek-gyermek, óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- ❖ A kommunikáció és kooperáció megvalósítása
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.

5. 3. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenység-központú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amely a társadalomban létező, elképzelhető, pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek. A társadalmi és egyéni szempontból lényeges képességeket két nagy csoportba sorolhatjuk.

Kooperációs képességek

Kommunikációs képességek

Minden csoportban biztosított a számítógép a digitális képességfejlesztés eszközeként.

5.4. Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- ❖ Folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit.
- ❖ Folyamatos megfigyelések útján alkossunk tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről, ennek ismeretében törekedjünk a képességek, készségek fejlesztésére.
- ❖ A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre egyéni fejlesztési tervet

készítünk, gondot fordítunk a tehetséggondozásra.

- ❖ Minden gyermek képességét önmagához viszonyítva fejlesztjük.

6. Az óvoda kapcsolatai

Intézményünk partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezőik azonosítása. Széleskörű kommunikációs kapcsolat folyik az óvoda és partnerei között. Rendszeresen megtörténik a kiemelt kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. Ezzel biztosított a társadalmi hatás a minőségfejlesztés elvek alapján, vagyis partneri kapcsolat működik a környezet- és természetvédelem érdekében: az óvoda környezetében élőkkel szülőkkel, a lakossággal, (szülői értekezleti témák, fórumok szervezése, rendezvények: sportnapok, állatok gondozása, egészséges táplálkozás, növényápolás és védelem, kirándulások stb.), az óvodákkal, és más gondozási-, nevelési-, valamint nevelési-oktatási intézményekkel, a fenntartóval.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

6.1. Az óvoda és a család együttműködése

Az óvodai nevelőmunkát a befogadó nevelés jellemzi, a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ehhez elengedhetetlen feltétel az egyenrangú nevelőtársi viszony, mely kölcsönös bizalmon és segítségnyújtáson alapul. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Közös feladatunk az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozása. Intézményünkben eddig is, és reméljük, hogy ezután is az óvoda és a családi ház kapcsolata megfelelő. A gyermekek otthon szerzett spontán tapasztalataira, élményeire építünk, ezeket rendszerezünk, továbbfejlesztjük.

A kapcsolattartás sokféle formáját kihasználjuk:

A közös ünnepek mellett lehetőség nyílik nyílt napok látogatására (nagy csoport), nyilvános ünnepek

megtekintésére és természetesen mindennapi beszélgetésre és fogadóórákra. A családokat igyekszünk bevonni többféle közös programba. Intézményünkben az SZMK működése biztosított. Tudatosítjuk a szülőknél a szabad játék fontosságát. A hazájukat elhagyó családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. A szülők ismerjék meg az intézmény Pedagógiai Programját, Szervezeti és Működési Szabályzatát, a Házi rendet, így a tűzriadó és bombariadó és Honvédelmi Intézkedési Tervét, a törvény által meghatározott módon véleményezzék a benne foglaltakat. A nevelés nélküli munkanapok rendjéről is időben tájékoztatást adunk, hogy ne merüljön fel probléma a gyermekek elhelyezésében (szakmai, pedagógiai továbbképzések, az intézmény működésével kapcsolatos feladatok megoldása).

6.2. Az óvoda kapcsolatot tart:

- a.) azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletre. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.
- b.) A felekezeti, illetve egyházi óvodák kapcsolatot tartanak az adott egyházi intézményekkel.
- c.) A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.
- d.) A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

6.2.1 Az óvoda és az iskola kapcsolata

Tevékenységek központú nevelési programunk megvalósításával kívánjuk gyermekeinket alkalmassá tenni az iskolai beilleszkedésre. 6-7 éves korra éri el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás, az életkor figyelembevételével, lehetőségünk van a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az óvoda és az iskola kölcsönös nyitottsága, a bizalom, az egymás megbecsülése kell, hogy alapul szolgáljon az együttműködéshez.

Óvoda-iskola átmenet támogatása

Törekszünk a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása.
- Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok.
- A gyerekek fejlődésének után követése.

Már évek óta jól bevált gyakorlat, hogy a leendő első osztályos tanító nénik megismerkedhessenek az óvoda életével, a nevelési módszereivel, eszközeivel, megismerjék az óvodai élet követelményeit, az óvoda által meghatározott iskolaérettségi kritériumokat. A nagycsoportosok is ellátogatnak az első osztályosokhoz, ismerkednek az iskolai élettel. A jövőben feladatunknak tekintjük, hogy a helyi oktatási programok bevezetésének tapasztalatait kölcsönös megbeszélés kövesse.

Nyitottak vagyunk minden olyan szervezésben, amely a gyermekek fejlődését szolgálja.

Szakmaközi kapcsolat a helyi iskolával

„Kézenfogva az iskolával”

Időpont:	Téma:
Szeptember	Települési szemétyűjtési hét a gyerekekkel.
November	Nyílt hét az iskolában Kerekasztal fórum- iskolában.
Február	Hospitálási lehetőség a tanítók munkaközösségének. Nyílt nap a nagycsoportos szülők részére
	Kerekasztal fórum a nevelőtestületnek, a tanítóknak.
Március	Gergely – járás, nyílt hét az iskolában Iskolába csalogató

Április	Kölcsonös kertlátogatás
Május	Tavaszhívogató az iskolában – 8.-osok osztályfa átadása
Június	Iskolahívogató- tábor az elsősöknek

6.2.2. Egészségügyi szervek: Üzemorvos, fogorvos, védőnők, Kormányhivatal

Üzemorvosunk rendszeres szűrést végez a gyermekek körében, a védőnők szintén látogatják a gyermekeket. Iskolafogászat keretében szakellátásban részesülnek az óvodások. Az ÁNTSZ rendszeresen ellenőrzi intézményünket, melynek igyekszünk megfelelni

6.2.3. Művelődési Ház, Könyvtár

Kisebb létszámú rendezvényeinkre díjmentesen igénybe vehetjük a Művelődési Ház nagytermét. A Művelődési Ház három foglalkozást tart óvodán kívül délután: Népi játék, Tánc, Kézműves szakkörökre várja a jelentkezőket. A nagycsoportosokkal lehetőségünk van a Könyvtár megismerésére, rendszeres látogatására. Meseelőadásokat tartanak évi 4-5 alkalommal, csekély térítés ellenében.

6.2.4. Sportcsarnok

A testnevelés foglalkozások megtartására szerződést kötünk a sportcsarnok használatára.

6.2.5 Polgármesteri Hivatal

Az intézmény fenntartója rendszeresen tájékozódik intézményünk működéséről, illetve tájékoztat az aktuális feladatokról. Az óvodavezető állandó meghívottja a Képviselő – testületi üléseknek, községi szintű vezetői megbeszéléseknek.

6.2.6. A Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermejjóléti Központja szociális segítő tevékenysége, a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálatszolgálattal való kapcsolattartás.

Gyermejjóléti feladatok, rendszeres kapcsolattartás, az intézmény minden alkalmazottja a jelzőrendszer tagja.

A kapcsolat tartalma:

- ❖ Az intézmény segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni.
- ❖ A szociális segítő bekapcsolódik a csoportok életébe. Részt vesz közös tevékenységeinkben, információt gyűjt, konzultál a kollégákkal, érintett szülőkkel.
- ❖ a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A kapcsolat formái:

- ❖ előadásokon, rendezvényeken való részvétel
- ❖ a gyermekjóléti szolgálat értesítése – ha az intézmény a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja,
- ❖ esetmegbeszélés,
- ❖ a gyermekjóléti szolgálat címének és telefonszámának, illetékes munkatárs nevének intézményben való kihelyezése, lehetővé téve a közvetlen elérhetőséget.

6.2.7. Egyház

Az óvodás gyermekek részére a történelmi egyházak által nyújtott hittan, szülői igény szerint. Az óvoda biztosítja a keresztény kulturális értékek közvetítésének feltételeit.

6.2.8. Bölcsődék és Óvodák Kistérségi Egyesülete

Alapító tagja vagyunk (2000-ben alakultunk) az BOKE-nek. A vezetők szakmai munkaközössége, szakmai továbbképzések mind a technikai, mind a pedagógus alkalmazottak számára, valamint gyermek programok szervezése, tehetséggondozás. Gyerekeink számára vers- és mesemondó verseny, rajzverseny szervezése. A mindenkori nagycsoportosok számára a tíz település egyike szervezi meg minden évben a gyermeknapot.

6.2.9. Kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, alatt és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi,

értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködését, a szülők és óvodapedagógusok együttműködését igényli.

A gyermekek problémáinak feltárása nevelési évben folyamatosan történik.

A speciális foglalkozást igénylő esetekben szakintézményekhez fordulunk:

- Kistérségi Pedagógiai Szakszolgálat, Mórahalom;
- Tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság, Szeged
- Tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság, Budapest.

6.2.10. Intézményünk a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn. Határon túli kapcsolatunk van a romániai borszéki Tündéerkert Óvodával.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A TUDATOS FEJLESZTÉS FELTÉTELEI

A fejlesztés feltételei a gyermek spontán fejlődése, érése és a tudatos fejlesztés. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoportok életkor összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára. A tudatos fejlesztést az objektív és szubjektív feltételek jelentősen befolyásolják.

1. Az egészséges életmód

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével a gyermek egyéni adottságaiból, személyiségéből kiindulva lehetséges

megvalósítani.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben a korban kiemelt jelentőségű. Elengedhetetlen az összehangolt munka a nem pedagógus alkalmazottakkal.

Az óvodapedagógus feladatai az egészséges életmód kialakításában:

- ❖ az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja legyen mindig példaértékű.
- ❖ A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.
- ❖ A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- ❖ A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet megteremtése.
- ❖ A gyermekek testi képességeinek, készségeinek fejlesztése.
- ❖ A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- ❖ A gyermek testi képességei fejlődésének elősegítése.
- ❖ A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- ❖ Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- ❖ A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- ❖ Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- ❖ Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszeré és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását, kialakítását a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítását.
- ❖ Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása, különös tekintettel az SNI gyermekekre.
- ❖ A hazájukat elhagyó családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció

lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- ❖ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkezdőjüket önállóan használják.
- ❖ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- ❖ Esztétikusan terítenek, higiénikusan esznek.
- ❖ Készségszinten használják a kanalat, villát, kést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- ❖ Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- ❖ Ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyére teszik.
- ❖ A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- ❖ Ügyelnek saját küllemükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása:

- ❖ Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, ezért fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettel léghőz vegye körül. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.
- ❖ Az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások, - óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek - pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- ❖ Adjon lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- ❖ Szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása és ezáltal a készségfejlesztés megvalósítása.
- ❖ Olyan óvodai élet megszervezése kívánatos, amely befogadó, segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, pontosság stb.) és akaratának (pl. önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását. Lehetőség van hit- és vallásoktatás igénylésére a szülők részéről.

- ❖ Az óvodapedagógus vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- ❖ A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységeket, melyeken keresztül élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről, elősegítve a gyermek környezettudatos- és egészséges életmód magatartásának megalapozását, kialakítását. A szocializáció biztosítása (magatartás érzelmi vezéreltsége, közös élmények biztosítása, erkölcsi tulajdonságok és az akarat fejlődésének segítése)
- ❖ Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, teret engedünk az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Törekszünk a szeretet és kötődés képességének fejlesztésére, a mások iránti tisztelet és megbecsülés érzésének kialakítására, fejlesztésére az ösztön és érzelmek irányításának fejlesztésére, az érzelmi zavarok tompítására, leépítésére.
- ❖ Elősegítjük a gyermek nyitottságára építve, hogy tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó szépre, jóra, tisztelje és becsülje azt. Ismerje a szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja
- ❖ Legyen modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. Elengedhetetlen az összehangolt munka a nem pedagógus alkalmazottakkal.
- ❖ A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló (SNI), hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek: logopédus, pszichológus, gyógypedagógus stb. közreműködésével, őket így segíthetjük hozzá az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szint eléréséhez.
- ❖ Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- ❖ Segítjük a szociális érzékenység fejlődését, az éntudat alakulását, és teret engedünk a gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.
- ❖ A hazájukat elhagyó családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Az óvodapedagógus feladatai az érzelmi nevelés során:

- ❖ A szeretet és kötődés képességének fejlesztése,
- ❖ A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése,
- ❖ Az élménybefogadás képességének fejlesztése,
- ❖ Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése,
- ❖ Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése,
- ❖ Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése.
- ❖ Beszélő környezett feltételeinek biztosítás.
- ❖ Mindezen tulajdonságok fejlesztése a gyermeki személyiséghez igazodva lehetséges.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- ❖ A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást kéri a szabályok megtartására.
- ❖ A felnőtt kérése nélkül is szívesen segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- ❖ Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek. (kompromisszumkészség)
- ❖ Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- ❖ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- ❖ Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, és azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- ❖ Érvényesítik kezdeményező készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- ❖ Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- ❖ Az őket érintő ügyekben tudnak dönteni.

3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

- ❖ Az anyanyelv fejlesztése kiemelt jelentőségű, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- ❖ Anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak kialakítása, beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel, (a javítgatás elkerülésével) az óvodai tevékenység egészében jelen van.

- ❖ Figyelmet fordítunk az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére. Törekszünk a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására, igényeljük és odafigyelünk a gyermek válaszaira.
- ❖ Az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja legyen mindig modell értékű, ehhez elengedhetetlen az összehangolt munka a nem pedagógus alkalmazottakkal.
- ❖ A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységeket.
- ❖ A tevékenységek során elősegítjük a gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását, kialakítását.
- ❖ Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- ❖ Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, teret engedünk az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- ❖ Elősegítjük az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek esetében speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka segíti a szükséges szint elérését.
- ❖ A hazájukat elhagyni kényszerülő hazájukat elhagyó családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.
- ❖ További feladatok: -spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás).

A FEJLESZTÉS TARTALMI MEGVALÓSULÁSA

A tevékenység-központú óvodai nevelés tartalma tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

A négyes feladatrendszer elemei:

- **Játék és tanulási tevékenység,**
- **Társas és közösségi tevékenység,**
- **Munkatevékenység,**
- **Szabadidős tevékenység.**

A feladatrendszer elemei egymást átszöve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodás korú gyermek nevelésének tartalmát.

Ezeknek a szempontoknak a szoros kapcsolódása kell, hogy jelentse mindennapi munkánk vázát, mely az óvodai élet tartalmát hatja át.

A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll. A pedagógusok megosztják egymással ez irányú módszertani tudásukat. Programunkban célunk a környezettudatos magatartás megalapozása, a fenntartható fejlődés biztosítása a Zöld óvoda kritériumrendszerének történő megfeleléssel.

- Céljaink elérését a Tevékenységközpontú, Helyi Pedagógiai Program kiválóan szolgálja
- Az óvodai (és intézményi) életet a környezeti nevelés hatja át.

A környezeti nevelés 4 fő területe:

4/I. - A külső természeti környezet megismerése: természet, víz, levegő, talaj, növények állatok: biológiai sokszínűség, - biodiverzitás.

4/II - A külső, ember alkotta (épített) környezet megismerése: épületek, műemlékvédelem, irodalom és művészetek, hagyományok, az eszközök és anyagok, környezetbarát szokások, fenntartható fejlődés, hulladékgazdálkodás, vásárlás, az emberi kapcsolatok, a falusi, városi környezet megismerése, a társadalmi sokszínűség természetessége, életkorhoz igazodóan a magyarság történelmének megismertetése, az identitástudat alapjainak lerakása.

4/III - A belső természeti környezet: az egészséges életmód, a napirend, a táplálkozás, a mozgás, a betegség-megelőzés.

4/IV. A belső személyes környezet: a mentálhigiéné, a lelki élet egészsége, egészséges önértékelés, reális énkép, konfliktuskezelés, tehetséggondozás, hátránykompenzáció. Pedagógiai tevékenységeinket e feladatok megvalósításának rendeljük alá.

VII: Pedagógiai alprogramunk:

Nevelő, személyiségfejlesztő tevékenységünk új színterekkel egészült ki.

Óvodakert kialakítása

...” Nemcsak az óvoda épületének falain belül valósulhat meg a nevelés és fejlesztés. a szülőkkel való kapcsolatépítés. Az óvodában a tudatos, tervezett tevékenységhez kapcsolt környezetszeretetre nevelésre, melyet a gyermek főtevékenységéből, a játékból kiindulva könnyen meg lehet valósítani egy jól kialakított óvodakertben, udvaron. Otthonosabb és emberbarát légkört teremthetünk az óvoda kertjével, melyben a felnövekvő gyermekek is humánusabb felnőtté válhatnak. A biológiai körforgások a gyermek előtt zajlanak le. Megtapasztalja az egész körforgás menetét, amit szemléltet. A kert továbbá lehetőséget ad a környezetet védő, természetbarát szokások kialakítására és gyakorlására. A jövő nemzedékének egészsége függ attól, hogy milyen élelmiszereket fogyasztanak életük során. Az egészséges életmódra nevelés, már az óvodában elkezdődik. A gyermekeknek a kertben végzett megfelelő növényápolással és gondozással (pl.: biogazdálkodás) példát tudunk mutatni az egészséges, vegyszermentes növényi- és állati termékek előállítására. Amennyiben ezt a gyermekben, az életkori sajátosságaiknak megfelelően, tudatosítjuk, és megismertetjük velük a növények és az állatok természetes körülmények közötti életvitelét, ők már idegenkedni fognak a vegyszeres beavatkozásoktól és törekednek a természetesen előállított termékekre. Az óvodai nevelés példaereje nagy, mely a gyermekek személyiségét egy életre befolyásolja. Mi pedagógusok ennek segítségével tudjuk a jövő nemzedékét az egészséges, környezetbarát, humánus élet medrébe terelni...”

1. Játék és tanulási tevékenység

A játék

1.1 A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

1.2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

1.3. A játékhoz megfelelő helyre esztétikus, és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

1.4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység-szervezésben is meg kell mutatkoznia.

1.5. Játék az óvodakertben: Ügyelni kell arra, hogy a kertet mindig úgy alakítsuk ki, hogy azzal a gyermekek játszóterét ne csonkítsuk meg. A játszóudvar is teljes része a kertnek, hiszen ott is vannak fák, bokrok, fű és még lehet sorolni megannyi növényt. A kert egy egészséges, természetes játszó környezet az óvodás számára, ahol maga a természet eszközével és saját fantáziájával tud játszani. Jó időben a friss levegőn a napsütésben kinn játszani felüdítő élmény a gyermeknek. Nyáron a fák árnyékában meghúzódva pihenni, labdázni, játékok sokaságát játszani felejtethetetlen öröm

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- ❖ Legyen kulcsszereplő a nevelésben, elfogadó, befogadó, segítő, támogató attitűdje legyen modell értékű.
- ❖ Biztosítson a játékhoz megfelelő helyet.
- ❖ Biztosítása folyamatosan a játékhoz szükséges eszközöket, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékszereket.
- ❖ A játék folyamatában tudatos jelenléte biztosítsa az indirekt irányítás felelősségét. Biztosítson elegendő ötletet, lehetőséget, helyzetet a sokszínű játék kialakulásához. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

- ❖ Teremtse meg a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört az elmélyült játék feltételeként.
- ❖ Használja ki az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségeket a játék fejlesztése érdekében. A szűkebb és tágabb környezetről spontán szerzett gyermeki tapasztalatok, élmények feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa a hazájukat elhagyó családok gyermekeinek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. (Népi gyermekjátékok)
- ❖ Tartsa tiszteletben a gyermeki játék önállóságát.
- ❖ Gazdagítsa a 2,5–7 éves korban megjelenő játékfajtákat (gyakorló játék, szimbolikus szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték), s azok tartalmát, minőségét, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- ❖ Az óvónő tegye képessé a gyermekeket a kommunikációra és kooperációra a játéktevékenység során, fejlessze beszédkészségüket a játékban.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezését.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyerekek fejlődését megfelelő szakemberek közreműködésével segíthesse hozzá az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szint eléréséhez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- ❖ Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- ❖ Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- ❖ Bonyolult építményeket képesek kreálni.

- ❖ Élvezik a játékszabályokat, és képesek a normák betartására.
- ❖ Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- ❖ Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

2. Verselés, mesélés

Mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkedítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Igényesen állítsa össze a felhasznált irodalmi anyagokat.
- ❖ Ügyeljen a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, meghitt légkör megteremtésére a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok alkalmával.
- ❖ Biztosítson lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához, valamint segítse elő, hogy megfelelő eszközökkel is játszhassanak nekik tetsző meséket. Ösztönözze a kommunikáció különböző formáinak kialakítására beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel.
- ❖ Fejlessze a gyermekek nyelvi képességeit az irodalom eszközeivel.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Segítse elő az irodalmi élmények feldolgozását különböző anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.
- ❖ Rendszerezze, bővítsen a spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket kapcsolódva az irodalmi élményhez.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezését.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, -különös tekintettel az SNI gyermekekre-, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.

3. Ének, zene, népi játék, néptánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a

gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

„A zene a léleknek olyan szüksége, mint a levegő. Sokan csak akkor veszik észre, ha már nagyon hiányzik.”

Kodály Zoltán

A kertben a természet, a környezet hangjait biztonságosan meg tudják a gyermekek figyelni. Szép, napsütéses időbe a kertben eljátszott énekes játék mély benyomást tesz a gyermekre, mint ugyanaz a tevékenykedés az óvoda falain belül Amikor lehetőség adódik rá, a népi játékokat, mondókákat a kertben játsszuk el.

A művészeti nevelésen belül cél a gyermeki vágyak kibontakoztatása, az alkotókedv kialakítása, mélyítése, az éneklés és mozgás örömteli átélése közben. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy a séták, kirándulások. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, körjátéokra. Az éneklés, zenélés a felnőtt minta spontán utánzásával a gyermek mindennapi tevékenységének szerves részévé válik.

A komplex foglalkozásokon inkább összefoglaljuk, elmélyítjük a gyermekek ismereteit és alkalmat adunk képességeik fejlesztésére. Az élményt nyújtó közös éneklés, körjáték vagy mondókázás a művészeti és esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett szerepet kap.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Biztosítsa a 2,5 –7 éves korban tervezhető hagyományos zenei tartalmakat, népdalokat, népi gyermekjátékokat, mondókákat.
- ❖ Rendszerezze, bővítsé a spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket kapcsolódva a zenei élményhez.
- ❖ A tevékenységeket differenciált szervezeti formában valósítsa meg.
- ❖ Alakítsa a gyermekek nyelvi képességeit, a kommunikáció különböző formáit beszélő

környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel, mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

- ❖ A zenehallgatási anyag megválasztásánál vegye figyelembe a nemzetiségi hovatartozást is.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezését.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele, szükség esetén szakemberek segítségével. (SNI)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A mondókákat -az egyenletes lüktetést kiemelve - a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- ❖ A dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel éneklik.
- ❖ Ismert dalt szöveg nélkül, dúdolva vagy egyszerű szótagismétlésekkel is énekelnek.
- ❖ Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbséget, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni.
- ❖ Felismerik a halk és hangos közötti különbséget, tudnak halkán, hangosan énekelni, beszélni, tapsolni.
- ❖ A zenei fogalompárokot képesek felismerni és összekötni.
- ❖ Felelgetős játékokat két csoportban folyamatosan az óvónő segítségével nélkül is tudnak énekelni.
- ❖ A dallammotívum fel-, vagy lemenő irányát visszaéneklés közben tudják lassú kézmozgással követni.
- ❖ Felismerik az ismert dallamokat dúdolásról, hangszerről, a hasonló fordulatokról, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról!
- ❖ Tudnak dalokat hangosan és magukban énekelni több dallammotívum elbújtatásával is.
- ❖ Megismerkednek eredetiben néhány hangszerrel, azok hangjával, megfigyelik a hangszínek eltérését.
- ❖ Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal, mondóka ritmusától. A jellegzetes ritmusú, jól ismert dalokat, mondókákat felismerik ritmustaps alapján. Visszatapsolnak szöveges

ritmus motívumokat csoportosan és egyénileg is.

- ❖ Egyöntetűen tudnak körbejárni -kicsit oldalra fordított -testtartással, kézfogással.
- ❖ Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat szépen tudják megformálni (pl. dobbantás, átbújás, párválasztás, páros forgás, kifordulás, köralakítás, lépések változatos irányításával).
- ❖ Képesek egyensúlyozást kívánó mozgásokra (pl. kilépés, dobbantás, sarokkoppantás, zárás, forgás egyedül és társsal).
- ❖ Alakítanak térformákat esetleg az óvónő irányítása nélkül is (pl. kör, csigavonal, hullámvonal, lánc)! Kedvvel végzik a játékos táncmozgásokat!
- ❖ Használják ütőhangszereket, a népi kultúra kellékeit. (Kendő, kalap, népviselet.)
- ❖ Az óvónő énekelt kérdésére egyenként énekelve tudnak válaszolni. A gyerekek páronként is próbálkoznak énekes dallamrögtönzéssel kérdés - felelet játékkal.
- ❖ A dalokhoz kitalálnak mozdulatokat, játék nélküli dalokhoz egyszerű játékokat.
- ❖ A bemutatott élőzenét figyelemmel hallgatják.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Az óvoda kertjében kialakított kiülők, fedett területek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyerekek ott kényelmesen elhelyezkedve testközelből mintázzák meg a természet „csodáit”.

Néphagyományörzés keretein belül kipróbálhatunk régi mesterségeket, pl.: kosárfonás, agyagozás.

Alkotás, kreativitás: alapanyag a kertből, kreativitás óvodás módra, ajándékozás öröme.

Kiegészítő, színesítő tevékenység, Land-art alkotások növényekből, termésekből, virágokból.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A gyermeki alkotó –alakító tevékenység feltételeinek megteremtése az egész nap folyamán.
- ❖ Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- ❖ Teremtsen lehetőséget művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi képzőművészeti alkotások nézegetésére. (Múzeum látogatás, kép-tár látogatás, képzőművészeti kiadványok nézegetése.) hívja fel figyelmüket a természet szépségeire. Esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül őket.
- ❖ A gyermekek számára megszokott és elérhető legyen mindig mindenféle anyag és eszköz, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak.
- ❖ Az újrahasznosítás váljon szokássá, jellemezze a kreativitás.
- ❖ Rendszerezze, bővítse a spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket kapcsolódva az esztétikai élményhez.
- ❖ Differenciáltan fejlessze a 2,5-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmát, minőségét.
- ❖ Kézműves foglalkozásokon, barkácsolásokon keresztül ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, hozzásegítve a gyermeket ezzel a szülőföldhöz való kötődéshez.
- ❖ Biztosítsa a tevékenység differenciált szervezeti formáit.
- ❖ Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a

rajzolás, mintázás, és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseknek,
- ❖ A természetes beszéd- és kommunikációs kedv ébrentartása a tevékenységek közben.
- ❖ A szülők bevonásával találjon alkalmat az adott nemzetiség képző- és népművészeti alkotásainak megismertetésére.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek kiemelt figyelmet kapnak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- ❖ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- ❖ Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióknak.
- ❖ Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- ❖ Téralkotásban, építkezésben közösen vesznek részt. Rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködni tudnak benne.
- ❖ Értékítéletüket megfogalmazzák, az alkotásokról beszélgetni tudnak.
- ❖ Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket

5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának,

formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Programunk lényeges eleme a gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása, ami nem elképzelhető a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi torna nélkül.

A mozgás fejlesztéséhez hozzá tartozik, hogy maximálisan biztosítsuk az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve -minden gyermek számára, minden nap folyamán a mozgáslehetőségeket, valamint a minél hosszabb ideig történő szabad levegőn való tartózkodást, a

mozgásöröm változatosabb átélése, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek végzése érdekében. Az aktív és passzív pihenés lehetőségének biztosítása serkentőleg hatson a gyermekek testi és szellemi fejlődésére.

A természet erőivel -napfény, víz, levegő- való edzések kedvező hatásaival is számolnunk kell. A változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükség, ezen túl az óvónő - gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen. Több feladatnak teszünk eleget, de a testedzés hatékonyságát is fokozzuk, amikor sétákat, túrákat szervezünk a közeli erdőbe, tanyákra, virágzó mezőre. Ezzel is megalapozzuk a gyermekek szülőföldhöz való kötődését, valamint elősegítjük, hogy megismerhesse szűkebb és tágabb környezetét.

Ugyanígy a versenyjátékok lebonyolításával is túllépünk a mozgásfejlesztés egyoldalúságán. Óvodánkban lehetősége van arra, hogy a mellettünk lévő sportcsarnokban tartsuk a testnevelés foglalkozásokat. Nagy gondot kell fordítanunk a kéziszerrek, tornaszerek épségére, tisztaságára, valamint a balesetek elkerülésére. Lényeges az, hogy minden mozgásforma a mindennapi testnevelésbe is beépíthető. Az óvónő dönti el, hogy a mindennapi testnevelés 20-30 perce alatt testnevelési foglalkozást tart, vagy egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg testnevelési játékkal tölti ki az időt.

Az óvodapedagógus feladatai a mozgás megszervezésében:

- ❖ Minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit. Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- ❖ Rendszerezze, bővítse a spontán szerzett tapasztalatokat, emellett biztosítsa ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlását. (a megváltozott körülmények között való gyakorlás.)
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Kínáljon fel változatos eszközöket és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.
- ❖ Állítson össze 2,5 –7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékokat.
- ❖ Teremtse különböző szervezeti formákat a gyermekek mozgásszükségletének differenciált

kielégítése érdekében.

- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek kiemelt figyelmet kapnak.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ A hazájukat elhagyó családok gyermekeinek biztosítsa az önazonosság megőrzését, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ❖ Betartják a szabályokat, a különböző versenyjátékokban.
- ❖ Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- ❖ Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- ❖ Szeretnek futni, képesek 50 -100 métert kocogni.
- ❖ Tudnak helyben labdát vezetni.
- ❖ Célba dobnak egykezes felsődobással.
- ❖ Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.

6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli

és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermekmunka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;

a közösségi kapcsolatok a kötelesség - és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

4. Munka jellegű tevékenységek a kertben

Az óvodakert nemcsak a felüdülés, pihenés, szórakozás és a tanulás színtere, hanem a munkáé is. Ahhoz, hogy az óvoda kertje az elvárásoknak megfelelően „pompázzon” sokat kell dolgozni, a pedagógusoknak, az intézmény egyéb dolgozóinak és nem utolsósorban a gyermekeknek is. A gyermek úgy dolgozzon, hogy számára az ne munka, hanem inkább játék legyen.

Az óvodakertben végzett munkák jellemzői:

Folyamatosan, természetes módon jelen van a gyermekek mindennapjaiban.

Komplex hatás érvényesül: közvetlenül vagy közvetve minden gyermeki tevékenységi területtel kölcsönösen kapcsolódnak egymáshoz.

Az összes érzékszervre irányuló sokoldalú, konkrét, cselekedtetés útján valósul meg, minden képességre pozitív irányba hat.

A munkatevékenység pedagógiai funkciója a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Aktív tevékenység: a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége. A munka az óvodás gyermek számára őrizze meg játékos jellegét. A gyermekek minden munkát végezhetnek, amihez kedvük van és fizikai megterhelés nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermekek önkéntességét és aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekszünk felhasználni nevelési céljaink megvalósításához. A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és vállalható. A munka jellegű tevékenység kapcsolatban van a cselekvő tanulással.

Váljon a csoport számára magától értetődő, természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges. Nagyon fontos, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos legyen, ami beépül a mindennapokba. A nagyfokú önállóság, a döntési helyzetek gyakorlásának lehetőségei a gyermek életre való felkészítését szolgálják, a személyiségfejlődés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység. A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. Ilyenek lehetnek a csoport életével kapcsolatos tennivalók, az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka.

Óvodánk községi óvoda, ezért a helyi adottságokat figyelembe véve a munkatevékenység lehet a környezet-, a növény- és állatgondozás, az udvar tisztán tartása, a játékok rendben tartása, javítása, termékek, magvak gyűjtése, élősarok gondozása, kerti munka, illetve sok esetben lehetőség van családi környezetben kis állatok gondozására, amely a szülőföldre való kötődés alapja. Nagyon fontos, hogy ezek a munkavégzések ne csak az óvodában, hanem a családban is megerősítést nyerjenek. Otthon is járjon dicséret az elvégzett munkáért. Fontosnak tartjuk az óvodában a kerti munka megvalósítását, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására nyújt lehetőséget. Személyiségfejlesztő hatása még a saját és

mások munkájának elismerése, megbecsülése, maga a gyermek is érezze ennek pozitív megnyilvánulását. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mértén fejlesztő értékelést igényel.

Az óvodapedagógus feladatai a munka tevékenységgel kapcsolatban:

- ❖ Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- ❖ Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- ❖ A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket.
- ❖ Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban. Legyen a munka pozitív élmények átélésének forrása, ez a biztosíték arra, hogy a gyermek önként, örömmel, szívesen, tevékenykedjen.
- ❖ Törekedjen arra, hogy minden tevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhessek azokat.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseknek, derűs légkörben a folyamatos beszédkedv fenntartására.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezze, bővítse meglévő tapasztalataikat.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. SNI gyermekek kiemelt odafigyelésben részesülnek.
- ❖ Tegye lehetővé a hazájukat elhagyó családok gyermekeinek az önazonosság megőrzését, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- ❖ Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- ❖ Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- ❖ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- ❖ Szívesen közreműködnek az önkiszolgálásban, naposi munkában, kerti munkában, a növények, állatok gondozásában.
- ❖ Elismerik a saját és mások munkáját.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

8.1. A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

8.2. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

8.3. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

8.4. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

8.5. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;

- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

8.6. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek tevékenykedő lény, személyisége tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban. A tevékenységek során meglévő képességeit felhasználja, és továbbfejleszti azokat lehetőséget biztosítva a készségek kialakításához.

A nevelő hatás belső feltétele, hogy az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen, a kitűzött cél megvalósítása és eredményessége biztosítható legyen.

A nevelő hatás pedagógiai feltétele a tevékenység előkészítése, megszervezése mely a felnőttek részéről tapintatot igényel. Semmit se végezzünk el a gyermek helyett, de mindenben segítsünk, amikor arra szükség van és annyit, amennyit a gyermek igényel.

A tevékenység értékelése mindig alapvető feladat.

A gyermeke számára meg kell adni a lehetőséget az önállóan megválasztott, belsőből fakadó tevékenységre. A tevékenység megszervezésekor figyelembe kell vennünk az adott korosztály tevékenységének jellemzőit, valamint azt, hogy életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el élesen a különböző tevékenységek (pl. játék és munka esetében).

A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.) Minden csoportban biztosított a számítógép, a digitális képességfejlesztés eszközeként. Az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazzuk a nevelő-oktató munkánkban, az eszközök kihasználtsága, alkalmazásuk nyomon követhető.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- ❖ Biztosítsa minél változatosabb többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek)
- ❖ A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a

gyermekek aktuális élményvilágára.

- ❖ Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermekek cselekvő aktivitása, a közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának elősegítése.

Közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

A tanulási tevékenység megszervezése:

- A testnevelés foglalkozás és a mindennapos testnevelés minden gyermek számára kötelező.
- Az irodalmi nevelés minden csoportban, általában kötetlen formában történik, de kihasználunk minden lehetőséget, ami a nevelési terület kiaknázását szolgálja.
- A folyamatos napirendben a vizuális, a zenei, a környezeti és a matematikai tevékenységek a gyermekek életkorától függően: kiscsoportban kötetlenek, középső- és nagycsoportban kötöttek.
- A tanulási tevékenységek során mindig meghatározó a gyermek egyéni jártasság-készség- és képességszintje.
- Az óvodapedagógus egyénisége, kompetenciáinak szintje tesz egyedivé minden tevékenységet, tanulási folyamatot.

A tevékenységek szervezhetők egyéni, páros, mikrocsoportos, vagy frontális foglalkoztatási formában.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- ❖ Fejlessze a gyermekek értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).

- ❖ Elégítse ki a gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát sokoldalú érdeklődését.
- ❖ Kínáljon lehetőséget a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- ❖ Biztosítson a gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységeket.
- ❖ Fejlessze a gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását pontosságát, feladattudatát.
- ❖ Nyújtson segítséget olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben a gyermek saját teljesítőképességét is megismerheti. Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezze, bővítse meglévő tapasztalataikat.
- ❖ A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvések megvalósítását.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.
- ❖ Biztosítsa a hazájukat elhagyó családok gyermekei számára az önazonosság megőrzését, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Társas és közösségi tevékenység:

A gyermekekkel szemben támasztott fő követelmény, hogy tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. Programunk négyes feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejlesztéséhez. A társas és közösségi tevékenység a nevelőmunka egészét átszövi. Ebben a folyamatban legfontosabb időpont a gyermek óvodába lépése, illetve, hogy már ekkor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket. A beszoktatás rendje a későbbi óvodai életre is hatással lehet. Az óvónő feladata, hogy végtelen türelemmel és szeretettel forduljon az óvodába kerülő gyermek felé. A beszoktatást megelőzően végezzen előzetes családlátogatást. Adjon időt a beszoktatásra. Biztosítson fokozatos átmenetet, az eddigi gyakorlatnak megfelelően tegye lehetővé a szülővel együtt történő beszoktatást.

A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű kifejlődésében. A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermeke, mint egyén találja meg helyét a közösségben. Nevelési cél, hogy a gyermeknek igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor - ha arra van igénye- egyedül is

tevékenykedhessen. Ilyenkor a többiek alkalmazkodjanak hozzá. Az óvodai közösség sikeres formálása során a közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások, a hagyományok tiszteletben tartása, sőt a csoport közvéleménye is kialakul. A gyermekközösség kialakítása a tevékenységek négyes feladatrendszerén keresztül valósítható meg. Az óvodában a tevékenységnek a gyermek egyéni öröme túl a közös élményt is erősítenie kell. Lényeges, hogy a tevékenykedtetés sokszínű, változatos legyen, és a tevékenykedtetésen legyen a hangsúly. Mindent kipróbálhasson a gyermek, kivétel csak a testi és szellemi épségét veszélyeztető tevékenységek képeznek.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- ❖ Biztosítson, nyugodt, biztonságos, félelemmentes óvodai mindennapokat, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre.
- ❖ Teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit.
- ❖ Alakítson ki és gyakorolják természetes szituációkban a felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokásokat.
- ❖ Alakítsa ki és gyakoroltassa a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt játszás, együtt dolgozás képességeit.
- ❖ Kezelje tapintatosan a konfliktusokat.
- ❖ Alakítsa a társakért, a csoportért érzett felelősségérzetüket.
- ❖ Gyakorolják a demokratikus szabályok betartását.
- ❖ Nevelje arra a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak társaik irányában.
- ❖ Nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakember közreműködésével (logopédus, pszichológus.) fontos, hogy a gyermekek elfogadják társaik, esetleg a többiek eltérő külsejét, viselkedését.

9. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma: szabad választás többféle tevékenység közül.

Célja: a különböző tevékenységek közötti szabad választási lehetőségeken keresztül megtanítani a gyermeket az önálló döntéshozatalra és a rendelkezésre álló idővel való gazdálkodásra. Mind a

délelőtti, mind a délutáni időszak alkalmas arra, hogy a felkínált lehetőségek között szabadon választhasson a gyermek. Ekkor lehetőség van arra is, hogy az egymás mellett lévő csoportokba is átléphessenek. Az udvar és a játszótér is alkalmas a széleskörű szabadidős tevékenység biztosítására, sőt a nagyobb közösséggel való ismerkedésre.

4.1. Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- ❖ Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére.
- ❖ Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek.
- ❖ A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét.
- ❖ Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését.
- ❖ Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.

VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

- b) A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

IX. A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE

A komplex tevékenységek lényege:

Komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén.

- A tevékenységeket probléma-centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi.
- A tevékenységek során tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket.

1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás szoros kapcsolatban állnak egymással. Az óvodai nevelés egészét átszövi, komplex folyamat. Az óvoda fejlesztési feladatainak a család és a környezet megismeréséből kell kiindulnia.

Az anyanyelvi nevelés minden feladatot, tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának fejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását, elősegíti a zökkenőmentes iskolai tanulás megkezdését. Óvodánkban nap mint nap játszunk anyanyelvi játékokat, különböző játékokkal

gyakoroltatjuk a helyes beszédlejtést, játékosan gyakoroltatjuk a hangok kiejtését. Középső és nagycsoportban hetente egy napon logopédus foglalkozik a beszédhibákkal. Községünkben élénken él a tájnyelv (ő-zés), fontos feladat, hogy iskolakezdésre minden gyermek ismerje meg és fogadja el az irodalmi nyelvet.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi fejlesztésben:

- ❖ Biztosítson beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, ahol minden gyermek szívesen beszél, bátran megnyilatkozik, örömmel mesél élményeiről.
- ❖ Képesse kell tenni őket egymás meghallgatására.
- ❖ Folyamatosan bővítse a gyermekek szókincsét, fejlessze a beszédszínvonalat, a beszédmegértést, beszédtechnikát, gyakoroltassa a helyes kiejtést.
- ❖ Inspirálja kérdésekre a gyermekeket, s ezeket a kérdéseket válaszolja meg. Javítsa megfelelő módszerrel a beszédhibákat, szükség esetén irányítsa szakemberhez, akivel folyamatosan működjön együtt. Ugyanez érvényes a szülővel való kapcsolatra is.
- ❖ Fejlessze a gyermekek beszédét élményeikhez, tapasztalataikhoz kapcsolódva.
- ❖ Biztosítsa a beszédöröm élményét a gyermekek számára, ezzel engedjen teret az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ❖ Használják aktívan a tapasztalatok során bővült szókincsüket!
- ❖ Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtsék meg és tartsák fenn a kapcsolatot!
- ❖ Nyugodtan, figyelmesen tudják végighallgatni az óvónőt, és ha párbeszédben vesznek részt, többnyire várják végig a másik megnyilatkozásait!
- ❖ Használják helyesen a névmásokat, névutókat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat!
- ❖ Alakuljon ki a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, többnyire megfelelő hangsúlyozású hanglejtésű és sebességű beszéd!
- ❖ Beszédjüket kísérik a kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal
- ❖ A beszédhangokat ejtsék tisztán (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek)! A beszédhibás gyermekeket ebben segítse a logopédus munkája!
- ❖ A beszédhanghallás fejlődését segítsék elő a hangoztató, felismertető és differenciáló

játékok!

- ❖ Kommunikáljon, beszéljen érthetően, folyamatosan; gondolatait érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezze ki!
- ❖ Használjon minden szófajt!
- ❖ Alkosson különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat;

2. A külső világ tevékeny megismerése: matematikai tartalmú tapasztalatok

A matematikai nevelés célja a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismerése, megtapasztalása, a logikus gondolkodás megalapozása, a bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, tapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva.

A matematikai nevelésben egy-egy képesség fejlesztésére többfajta tevékenység során is sor kerülhet, ugyanakkor a program a matematika önállóságát is hangsúlyozza. Természetesen komplex formában a gyermekek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósul meg.

Az óvodánkba érkező gyermekek matematikai tapasztalatai igen szélsőségesek. Építünk ezekre és tudatos neveléssel biztosítjuk a gyermekek egyenletes fejlődését, illetve felzárkóztatását. Ugyanakkor arra is gondolnunk kell, hogy a több ismerettel rendelkezők ne ragadjanak le, nekik teret biztosítunk a tovább haladásra. Az életkori sajátosságok miatt a matematikai tanulás több formája valósul meg.

Ezek lehetnek:

- Utánzásos, minta-modell követő,
- Spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- Az óvónő által irányított, megfigyelésre épülő,
- Gyakorlati probléma megoldás,
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok és az óvónő által kezdeményezett tevékenységek.

Az egész óvodai élet alkalmas arra, hogy a gyermekek matematikai tapasztalatokat szerezzenek, és számtalan lehetőség kínálkozik a fejlesztésre is. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Komplex tevékenységekben rendezheti a mozaikszerűen megszerzett benyomásokat. Szélesítheti, mélyítheti a spontán tanultakat és rögzítheti azokat. 4-5 éves korban igénylik a

gyermek az óvónő által irányított kisebb-nagyobb csoportokban a mélyebb és sokoldalú összefüggések feltárását.

A kötött vagy kötetlen tevékenységekben minden esetben támaszkodunk a gyermek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire.

A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten valósítjuk meg.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- ❖ Olyan eszközök, tevékenységek és problémahelyzetek biztosítson, ami felkelti a gyermekek önkéntelen érdeklődését, aktivitását.
- ❖ Természetes élethelyzetekben tegye lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését, gyakorlását, elmélyítését és alkalmazását.
- ❖ Építsen a gyermekek beszédkedvének folyamatos fenntartására.
- ❖ Biztosítsa annak feltételeit, hogy a gyermek szerezzon ismereteket a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.
- ❖ Ismertesse fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakuljon ítélőképessége, fejlődjön tér-, sík -, és mennyiségszemlélete.
- ❖ Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezze, bővítse meglévő tapasztalataikat.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Játékosan, játékba építetten valósítsa meg a matematikai képességek fejlesztését
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Képesek arra, hogy az óvónő kérdéseit, gondolatait megértsék, kövessék! Vállalkozzanak

szívesen a felvetett problémák megoldására.

- ❖ Képesek tulajdonság szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére. Összehasonlításukat kifejezik szóban is, meg tudják ítélni mások megállapításainak igazságát. Értik és helyesen használják az összehasonlítást kifejező szavakat.
- ❖ Önállóan is tudnak hosszúságokat mérni.
- ❖ Össze tudnak mérni két halmazt párosítással (legalább 10 -ig.)
- ❖ Elő tudjanak állítani különféle elrendezéssel, különféle elemekből bontással többet, kevesebbet, ugyanannyit.
- ❖ Meg tudnak számlálni tárgyakat legalább 10 -ig.
- ❖ Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- ❖ Értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).

3. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások:

A külső világ tevékeny megismerése: Természet – társadalom – ember

A tevékenység-központú program célja, hogy a gyermekeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerjék és megértsék a körülöttük történő eseményeket, a megismerésben a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit. Megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

- Az óvodakertben végzett megfigyelések, vizsgálódások, tevékenységek segítsék elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A kert személyiségformáló hatása

„Érzelmi töltést kap a megfigyelési feladat attól, hogy ez a sok változás a mi kertünkben, a mi udvarunkban, a mi fáinkkal történik.”

Az óvodai kertészkedés:

- A gyermek számára eleinte ez csak véletlen, majd felfedezi az összefüggéseket és értékeli az eredményt. Megfigyelhető az emberi beavatkozások következményeként beállt változások, majd azok rendszerezhetők. A gyermek gondolkodása ezáltal rendszereződik, hisz egyre inkább felismeri az összefüggéseket.
- A kertészkedéssel jól formálható a figyelem, hisz a környezetben végbemenő változásokat mind megfigyeli, megtapasztalja a gyermek.
- A pedagógus szinte észrevétlenül, könnyedén kialakíthatja az óvó-védő magatartásformát, hiszen az óvoda kertjében lévő növényeket közösen gondozzák, védik.
- A gyermekek együttműködve ápolják kertjüket, ezáltal fejlesztik együttműködési képességüket is. A kerti munkálatok fejlesztik a gyermek önbecsülését, önállóságra, kötelezettségek vállalására és teljesítésére ösztönzik.
- Rendszerességre nevel, ráirányítja a gyermek figyelmét a kertben zajló változásokra. Egyszóval formálja az egész személyiségét.
- A szülők személyiségére is hat, azáltal, hogy a gyermek közvetíti feléjük a megfelelő ökológiai, természet- és környezetbarát szemléletet.

4. Ünnepek, hagyományok

„A NÉPHAGYOMÁNYBAN TÖBB EZER ÉVES BÖLCSESSÉG VAN ÉS EZ A JÖVŐ SZÁMÁRA ÚTMUTATÁS” *Andrásfalvy Bertalan*

Az óvodai ünnepek kulcsfontosságúak a nevelőmunkában. Jó lehetőséget teremtenek közös élményszerzésre, szülőkkel való kapcsolattartásra. Rajtuk keresztül hű képet alkotnak a szülők és a szélesebb nyilvánosság. Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a nevelésre, mert rengeteg tevékenység-lehetőséget, esztétikai élményt biztosít. Elősegíti a közösségi érzések alakulását, a kooperáció és kommunikáció gyakorlását. Az ünnepek nagyobb aktivitásra ösztönöznek, a hagyományok ápolására, kultúránk megismertetésére adnak lehetőséget. Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézményünk múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.

Ünnepeink, megemlékezéseink: Az Értéktárban foglaltak szerint történnek.

Nevelőtestületünk értéktára:

Csongrád megyei Értéktárban:	Települési Értéktárban:	Intézményi Értéktárban:	
Természeti értékeink, az Alföldi, ezen belül a Dél-Kiskunsági homok-és szikespuszták, valamint lápok ékességei			
Biológiailag sokszínű, beazonosított növényvilág, exlege (törvény erejénél fogva védett) védelmet kapott rét: Ezerarcú sömlyék, Mocsári kardvirág, Homoki kikerics, fokozottan védett orchidea: Pókbangó.	Exlege (törvény erejénél fogva védett) védelmet kapott rét: Lódri-tó,	Csúcs- Zsombó,	
	Erdei pihenő – Madárvárta	Jámborka csatorna, Domaszéki főcsatorna,	
	139 éves kocsányos tölgy.	Telepített erdő, facsoportok: akác, nyár, tölgyes, szilva, juharos.	őz, előfordul a gímszarvas és a vaddisznó, apróvadak (fácán, fogoly, mezei nyúl),
		ragadozók: róka, aranyakál, borz,	
színes madárvilág,			
Agrár- és élelmiszergazdaság:			
	Homoki termelés	tájjellegű gyümölcsök: őszibarack, alma, körte, szilva	
		tájjellegű szőlőfajták: Kövidinka, Kadarka, Deleváré, Otelló, Izabella	
		zöldségfélék: burgonya, fűszerpaprika, káposzta félék	
		gabonafélék.	
		Őshonos és tájjellegű állat fajták: bivaly, szürke marha, magyartarka, mangalica, korvall, durok, magyar tyúkfajták, fodros tollú magyar lúd, parlagi gyöngyös, bronz pulyka, parlagi kecske, racka- és merinó juh	

		Ló és lovaskocsi, lovasszán.
Társadalmi, kulturális értékek		
A Szegedi papucs	Turizmus és vendéglátás: Babérné rétese	a tanyai életforma megmaradása: Putyi tejcsarnok, Ezerarcú tájház
	Kulturális örökség: Öregház tanyamúzeum	hagyományos gazdálkodási forma visszatérése
		néprajzi örökségek megőrzése: Házi múzeum – aratás
		Ezerarcú tájház - az óvodai nevelés új színtere.
		70. éves Zákányszék
	Erdélyi testvértelepülés: Borszék	Szunnyadó szakmai kapcsolat a Borszéki és Maroshévízi Óvodával,
		a keresztény kultúra: hitoktatás
		Szentháromság búcsú, betlehemezés, pünkösödölés
		parasztlakodalom
		gasztronómia: bográcsos, vaslábasos, kemencés ételek, kenyérsütés.
a népzene (citera) és néptánc megőrzése, lehetőség az elsajátításra		
Ismeretterjesztő kiadványok (Természetvédelmi és Turisztikai Egyesület)		
Kitekintés az identitástudat alapjainak megalapozása céljából: Ópusztaszeri Emlékpark, Budapest, Szegedi Móra Ferenc Múzeum, Fogadalmi templom, Tisza.		
A világpolgárrá válás megalapozása:		

		ismerkedés az angol nyelvvel, multikultúra.
Ünnepeink:		
	Advent	A gyermekek születés- és névnapjának megünneplése
	Falukarácsony	Mikulás,
	anyák napja,	anyák napja, tanévzáró ünnepély
	gyermeknap	óvodabúcsúztató
Hagyományőrző rendezvények:		
	böllérnap	szüreti mulatság
	falunap	Egészség hét
	Kihívás napja	Márton nap, Luca nap
		farsang
		húsvét, pünkösd
		Mese és versmondó verseny, rajzverseny (házi, kistérségi)
		Tejbegríz zsúr.
Jeles napok: a környezetvédelmi jeles napok megünneplése		
		Takarítási világnap, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja.
Megemlékezéseink		
	Október 23. November 1.	Október 23. megemlékezés nemzeti zászlókkal
		Nemzeti ünnepünk méltó megünneplése: március 15. intézményi
Szimbólumaink		
		Földgömb, országunk térképe, magyar

		zászló, EU zászló, címer, kokárda, természetvédelmi zászló, vízcepp.
Épített környezet:		
	Papp kereszt	kovácsműhely, kapásház.
	Szentháromság templom	Oncsa házak, Napsugaras házak
	Tanács falu	Falu-kemence, tanya-kemence.
Híd a generációk között		
	Óvodásaink rövid műsorral köszöntik az időseket az Idősek Otthonában rendezett karácsonyi ünnepségen.	
	A községben megrendezésre kerülő ünnepségeken az óvodás gyermekek is szerepelnek.	
	Az óvoda és a szülők által közösen szervezett kirándulások (vadás-park, múzeumlátogatás, kirándulás a környékünkön levő erdőbe, tanyára),	
	gyermeknap - települési szinten.	

Gasztronómiai értékeink, melyek kapcsolódnak a Pedagógiai Programunkhoz:

Hónap	Értékeink	Tradicionalis ételeink
szeptember	Őszi gyümölcszeink	- T: gyümölcssaláta, gyümölcslevek - E: rizskoch gyümölcsöntettel - aszalás.
október	Egészség hét Lakodalmas hét 15-19-ig	- T: Zöldségek-gyümölcsök nyersen, rostos levek, joghurt. - E: Házi joghurt totra sütés nélkül - E: Kalács, vagy kenyér, vagy kenyérlángos sütése a falukemencében. - E: Gyöngytyúk, vagy tyúklevés – marhapörkölt nokedlivel, házi savanyúság, házi gyümölcstorta.
november	2. hét Márton nap	- E: Libasült párolt káposztával

	3. hét Böllérnap	- U: Libazsíros kenyér lila hagymával - E: Töltött káposzta, sörkifli
december	Luca-nap karácsony előtti böjt karácsony	- T: Luca-pogácsa - R: Héjában főtt burgonya, paprikás olaj - E: olajos, tejfölös krumplileves – mákos guba - E: fácán leves – egészben sült pulykasült almával, pityókával. - U: mézeskalács
január	Disznóvágás	- E: Korhely leves - Hurka, kolbász – karikáskrumpli, barackbefőtt.
február	Farsang	- T: Farsangi szalagos fánk
március	Március 15.	- R: Kokárdaszendvics - T: Nemzeti színű gyümölcsöstál, házi gumicukor - E: Karddal aprított zöldségleves - Huszárszelet burgonyával - U: Hamuban sült tepertős pogácsa, piros almával
április	Húsvét előtti böjt Húsvét	- R: Héjában főtt burgonya, paprikás olaj - E: olajos bableves, túróscsusza pörccel - E: Tavaszi leves, házinyúl sült, körtebefőtt.
május	óvodabúcsúztató	Ünnepi ebéd: - Özragu leves túrógombóccal – Palacsintatorta
június	Tejbegríz-zsúr	- T: Tejbegríz kakaóval
július	Aratás	- E: Csirkés krumplistarhonya uborkasalátával
augusztus	Szent István és újkenyér ünnepe Tanya-ovi búcsúnap	- E: Erdélyi csorba leves – birkapörkölt puliszkával-cukrossaláta, kenyérlángos. - U: Tejfölös kenyérlángos. - E: Cserkészlakoma: Cserépedényben főtt egytálétel.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet–közeli étellel, a természet, környezet szeretetének bizonyításával

példát mutatva. Megláttatjuk, hogy mennyire összefügg minden egymással (globális szemlélet) és milyen nagy az ember felelőssége a természeti, társadalmi környezet megóvása, védelme szempontjából. Továbbá ismerjük meg, hogy az ember munkája mennyire fontos a megélhetés, a természet megóvása, esetleg rombolás szempontjából.

Tárgyi felszereltségünk biztosítja a környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységek, magas színvonalú művelését (eszközök, IKT).

Felkészítjük a gyermekeket arra, hogyan élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. Demokratikus társadalmi rendben való életre készítjük fel, ahol különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. Nevelni kívánjuk őket mások tiszteletére, szeretetére is. Minden esetben tudjanak tisztelettudóan köszönni, beszédbe elegyedni hozzájuk hasonló korúval, felnőttekkel, ismerősökkel és idegenekkel egyaránt, ehhez biztosítjuk a beszélő környezet feltételeit. Állandó kapcsolatban állunk az Idősek Otthonával, a gyermekek műsorral köszöntik az időseket Mikuláskor, Falukarácsonyon a község időseit, fiataljait egyaránt. A gyermekek számára megtapasztalható és ezáltal jobban érthető a társadalmi folyamatok alakulása.

Feladatunk, hogy találják meg helyüket több generáció között is, érezzék, hogy szükség van rájuk. Ismerkedjenek meg a mindennapi élet szabályaival, szokásaival: (pl. vásárlás a boltban, látogatás a könyvtárban, utazás autóbusszal, látogatás a vadsparkba stb.)

Kiemelten szerepelnek a természet- és környezetvédelmi feladatok a helyi adottságok alapján:

Fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme.

A zöld jeles napok (Takarítási világnap, Állatok világnapja, Víz világnapja, A Föld napja, Madarak és fák napja) megünneplése.

Az óvodapedagógus feladatai az érték közvetítés megszervezésében:

- ❖ Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- ❖ Biztosítsa annak feltételeit, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó szépre, jóra, tisztelje és becsülje azt. Ismerje a szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldre való kötődés alapja, ezzel elősegítjük a gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását, kialakítását.
- ❖ Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti

és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezi, bővíti meglévő tapasztalataikat.

- ❖ Biztosítani minden, lehetőleg természetes eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéséhez.
- ❖ A tevékenységeket lehetőség szerint a szabad természetben szervezzük meg.
- ❖ Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy az óvodában természetsarok, konyha és/vagy virágoskert működjék, ha lehetőségünk adott, próbálkozzunk kisállatok tartásával is.
- ❖ A 3 –6 –7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi témák összeállítása, a környezetünk értékeinek felfedeztetése, az egészséges életmódra nevelés, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- ❖ A gyermekek kommunikációs és kooperációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek kiemelt figyelmet kapnak.
- ❖ A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- ❖ Folyamatosan gyarapítsa a környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalmat, a felnőtt és a gyermek környezet- és egészségbarát szemléletre ható könyvek vonatkozásában egyaránt. Alakítsa a gyermekek és családtagjaik környezettudatos települeslakói és fogyasztói szokásait.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarság tudatra nevelés).

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

Az óvodapedagógus szakmai felkészültsége az alábbiakban nyilvánul meg:

- a) Az adott mikro- és makro -társadalmi környezet megismerése, az adott hellyel való azonosulás, a védelem attitűdje. Holisztikus gondolkodásmódra ösztönzés.

Legyen ismerete:

- a természeti környezetben megtalálható természeti értékekről, az ott élők természetformáló tevékenységéről. Ismerje neveltjei családjának munkáját, különösen a mezőgazdasági tevékenységből élők termelési gyakorlatát. (Jó alkalom erre a családlátogatás.)

- Ismerje a társadalmi környezetet, az épített és kulturális örökségeket, azok védelme

érdekében tett törekvéseket, a helyi közösség erkölcsi rendjét.

- Találja meg a maga helyét az intézményen belül, és az intézményen kívüli aspektusban is.
- Segítse az adott környezet stratégiájának kidolgozását és megvalósítását, melynek alapja szaktudása és mindennapi munkája.
- Részvétel civil szervezet tevékenységében.

b) Támogató befogadás

Az óvodába lépéskor érik kedvező érzelmi hatások a gyermeket. A pozitív ráhangolódás és a közös élmények segítik a környezeti nevelés céljának és feladatának megvalósítását.

c) Óvodai nevelőmunkáját az élménypedagógia jellemezze.

A játék és a játékoság biztosítsa a gyermekek aktív és befogadó, önkéntes részvételét.

Tartsa szem előtt a gyermekek életkori sajátosságait, ehhez igazodva tervezze és szervezze környezeti nevelését, melynek célja a környezettudatos magatartás kialakításának és a környezetért felelős életvitel elősegítését.

d) Együttműködés a családdal, társadalmi és kulturális különbségek elfogadása, kultúrák közötti párbeszéd kialakítása.

A szülők ismerjék meg a környezeti nevelés pilléreit, vonja be őket közös programokba, a gyerekek vigyék haza az óvodában kialakított szokásokat. Több nemzetiség együttélése esetén ne a kirekesztés, hanem az elfogadás, valamint a társadalmi sokszínűség előnyeinek felismerése legyen az elsődleges reakció. (Az előítéletesség a szülőkről ragad a gyerekekre.)

e)Éves Tematikus Tervét úgy állítja össze, hogy a környezeti nevelést érintő témaköröket, projekteket (külső természeti környezet, külső, ember alkotta társadalmi környezet, belső természeti környezet, belső személyes környezet) tartalmilag legyen lehetősége a gyermekeknek több síkon megélni, illetve kiélni.

A téma-tervekben tudatosan tervezve, minden műveltségi területet érintően, éljék meg az adott tartalmat. Így segítse a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítását; a gyermek közvetlen környezetében lévő értékeinek megismerését, megszerettetését, a belső természeti és személyes környezetről szerzett ismeretek, tapasztalatok megszerzése mellett, a gyermekek identitástudatának kialakítását.

f) Amit csak lehet, a természetben mutasson meg, biztosítsa a gyermekeknek a felfedezés örömét.

Terepséták, túrák szervezése és lebonyolítása

A gyermekek biztonságának mindenek előtti szem előtt tartása. Kirándulások, túrák, terepséták alkalmával " kutató "eszközök biztosítása.

Etikai normák ismerete erdőn, mezőn, vizes élőhelyen, tanyán. (Amit a természet " eldobott", vagy „elengedett” azt gyűjthetjük.)

Tapasztalatszerzési, felfedezési lehetőségek tárháza, az évszakok változásával újabb és újabb arcát mutatja a természet. Mozgásigény kielégítésének, edzésnek jó lehetősége. Olyan képességek és készségek tudatos fejlesztése, amelyek elősegíthetik a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenységet. Tudatosodjon, hogy nem ura, hanem része vagyunk a természetnek, ha "elromlik", a mi életterünk is veszélyben van.

Lássák meg a szépet: ha ember alkotta érték, ha a természet- csoda!

Ezeket az értékeket és csodákat fedezzük föl, az élmények biztosítják a későbbi ráfigyelést.

g). Állat- és növénygondozás feltételeinek megteremtése.

A gyermekek életkorának megfelelő, otthonról hozott tapasztalatokat felhasználó tevékenységek biztosítása.

h). Természetes anyagok előtérbe helyezése, újrahasznosítás, komposztálás.

Törekszik a természetes anyagok használatára a mindennapi tevékenységében.

Különbséget tesz a szemét és a hulladék között, gondot fordít a szelektív hulladék gyűjtésre, az újra hasznosításra. Bevonja ebbe a családokat is.

i) Múzeum, tárlat, színház látogatásának megszervezése és lebonyolítása.

Mind az ökológiai szemlélet formálásához, mind a kulturális értékek megismeréséhez jó lehetőség, közös élmény, a helyes magatartás gyakorlásának jó lehetősége.

j) Kirándulások, erdei óvodai programok, táborok szervezése.

Az ott szerzett élmények, tapasztalatok segítik megismerni a tágabb értelemben vett szülőföldet, az ott élő emberek életét, a tárgyi kultúra értékeit, szeretetét, védelmét.

k) A zöld jeles napok megünneplése, hagyománnyá alakítása.

A gyermekek, a szülők és szélesebb társadalmi réteg figyelmének felkeltése, az adott témával kapcsolatos játékos tevékenységekkel beépül a gyermekek személyiségébe. (Madarak és Fák Napja,

Föld Napja, Világtakarítási Nap, Állatok világnapja, Víz világnapja.)

l) Egészségnevelés feladatainak megvalósítása

Cél az egészségtudatos magatartás kialakításának megalapozása.

Testi és mentálhigiénés nevelés életkornak megfelelően. A mindennapos testnevelés biztosítása, a test- és mozgáskultúra fejlesztése és a testedzés lehetőségének biztosítása.

Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, egészséges élelmiszerek közétkeztetésbe való bevezetése. A helyes tisztálkodási szokások kialakítása, saját maguk, illetve környezetük rendjéért végzett munka. Beteg társaik elfogadása és segítése. Reális énkép kialakításának segítése, közösségi érzés erősítése, konfliktuskezelés. Szükség esetén szakember segítségének igénybevétele, diszkrét, bizalmas konzultációk a szülőkkel.

m) Az adott társadalmi környezet hagyományainak ismerete (néprajz kutatás)

Az élő (és feledésbe merülő) néphagyományok megismerése, (felélesztése), a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva, tevékenységeken keresztül megélése, élményszerzés. Új hagyományok teremtése.

Népi gyermekjátékok, néphagyományok átörökítése. Népzenei, néptánc örökségek felelevenítése, drámajáték a gyermekek szintjén.

n). Híd a generációk között

Olyan programok szervezése, melyben több generáció részt vesz. Hallgassák érdeklődéssel az idősek elbeszéléseit, történeteit a "régidőkről", alkalmazzák az udvarias megszólítást, ünnepi készülődés, ajándék készítés. Közös intézményi, intézményközi programok, kapcsolat a civil szférával, pályázatok megvalósítása.

o) Munkaközösségi részvétel a „Társas játékaink” intézményi innovációban.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről. Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét. Tudják saját születésük idejét, helyét, lakcímüket, óvodájuk nevét.

❖ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.

Felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Felismerik a napszakokat.

- ❖ A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- ❖ Ismernek a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- ❖ Ismerik a környezetükben előforduló növényeket, azok gondozását, védelmét.
- ❖ Ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- ❖ Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ❖ Élvezik, és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült fotókat.

X. A SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ GYERMEK

1. A pedagógiai munka kiemelt területei:

1. Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis), mint bemeneti, valamint az Ovikréta elektronikus rendszer által felkínált egyéni rendszert alkalmazzuk mind három korcsoportban. Az ennek használatához szükséges mérési eszközöket a magunk használatára előállítjuk.

2. Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése). Kommunikációs nevelést a helyi program Anyanyelvi nevelés című része szerint végezzük. (Egyéni fejlesztési tervek.)

3. Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés.) Érzelmi nevelés és szocializáció a helyi program elsőrendű feladata, így az óvodai nevelés célja és feladatai, valamint a Társas és közösségi tevékenység című részekben foglaltaknak megfelelően történik e nevelési feladat ellátása, valamint a társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése is.

4. Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás, sószoza.) Az egészséges életmódra nevelés a helyi program Szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében című részben foglaltaknak megfelelően történik.

5. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése, a döntési képességek kialakítása.

6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire

támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei.) A tudatos fejlesztés feltételeit helyi programunk 4. pontjában foglaltaknak megfelelően, korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazásával –differenciálás, kiscsoportos foglalkoztatási forma, drámapedagógia, szituációs játékok - végezzük.

7. Kiemelten fordítunk figyelmet arra, hogy az egyenlő hozzáférés lehetőségét biztosítsuk.

8. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

8.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia -vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése

8.2. Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)

8.3. Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, rendezvények látogatása)

8.4. A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

8.5. Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása, kapcsolat a nevelési tanácsadóval, Tanulási képességet vizsgáló szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal. Logopédiai, gyógypedagógiai fejlesztés, valamint, pszichológiai ellátás biztosítása a Pedagógiai Szakszolgálaton keresztül.

Feladatunk:

- A pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése a gyakorlatban - a gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása.
- A családlátogatások elfogadtatása, tapintatos végzése.
- Figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítségnyújtás.
- A gyermek érdekeinek szem előtt tartása.
- A szülői problémák jelzéseinek figyelembevétele.
- Toleranciával, empátikus magatartással partnerkapcsolat kialakítására törekvés a szülőkkel.
- Minden kisgyermek számára a legoptimálisabb fejlesztést biztosító érzelmi légkör, stabil személyes kapcsolat megteremtése, amely az óvodai életükhöz szükséges.

- A teljesítőképességüket meg nem haladó elvárások támasztása a gyermekek felé.
- A tevékenységformák közül az egyes gyermekek számára a legmegfelelőbb kiválasztása, ennek alapján teljesítményének értékelése, ezzel a kompetencia élmény növelése.
- A kisgyermek igényének megfelelő testi, lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása.

2. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének, fejlődésének segítése

Célunk az esélyegyenlőség biztosítása, hátrányok csökkentése, a leszakadás megelőzése.

Feladatunknak tekintjük a hazájukat elhagyó gyermekek esetében, annak megteremtése, hogy kölcsönösen megismerhessék a gyermekek egymás kultúráját.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényelnek, szükség esetén megfelelő szakemberek a szülők és óvodapedagógusok együttműködésével.

A hátrányos helyzetű gyermekek számának növekedése miatt felerősödött a szükségletek kielégítésének szerepe és a differenciált fejlesztés igénye. Feladataink a szükségletek kielégítése terén az egészséges környezet megteremtése, a gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása, alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése, valamint a nyugodt kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása. Ezen túl a hátrányos helyzetű családok számára szociális juttatások biztosítása, illetve lehetőségeinek megismertetése. A fejlesztés alkalma, tartalma és módszerei nagyban függenek a gyermekek egyéni adottságaitól, a hátrányos helyzet motívumaitól és az óvodapedagógus módszertani szabadságától. Mindezek figyelembevételével a tényleges feladatokat nem határozhatjuk meg. Ennek nyomán követésére a csoportnapló és a gyermeki fejlődés dokumentumrendszere ad tájékoztatást és ellenőrzési pontokat. A feltáró munka a beiratkozás, illetve a családlátogatás alkalmával kezdődik, melyet minden óvodába kerülő gyermeknél elvégeznek a csoport óvodapedagógusai. A csoportvezető szükség esetén jelzéssel él az óvodavezető és a gyermekvédelmi felelős felé. A gyermekvédelmi felelős szükség esetén környezettanulmányt készít a családokról és jelzéssel él a gyermekjóléti szolgálat felé. A fejlesztő-kompenzáló tevékenység az óvodai csoportokban, egyénileg, illetve mikrocsoportosan történik.

A testi, lelki nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakember bevonásával, a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve történik. (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, Szakértői Bizottság)

A csoport óvodapedagógusai a megfelelő szintű szocializációval elősegítik a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedését a közösségbe, fejlesztési tervet készítenek az indulási hátrányok leküzdésére. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének és esélyegyelőségének elősegítése érdekében megkülönböztetett figyelmet fordítunk a felzárkóztatásra.

3. Személyiségfejlesztő, felzárkóztató program szerinti nevelés

Részképesség alatt értjük azokat az alapvető képességeket, amelyek segítségével a magasabb rendű pszichés funkciókat ki tudjuk alakítani, mint pl. a beszédet, a gondolkodást. A fejlődés egy későbbi szakaszában ezek az olvasás, az írás, a számolás és az adaptív viselkedés alapját képezik. A részképesség gyengeségek az alapfunkciókat befolyásolják, és ez által tanulási és viselkedési zavarokat okoznak, melyeket jellegzetes tünetegyüttes kísér. A viselkedés, az aktivitás területén mutatott zavarok: impulzivitás, hiperaktivitás. Az alul teljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak. Igyekszünk minél több olyan játékszert és tevékenységet biztosítani, amelyek nagymértékben elősegítik a nagy és finommotoros mozgások aktív fejlődését. A beszédfejlődést a sok egyéni és csoportos beszélgetésen kívül, beszédfejlesztő játékok gyakorlásával is segítjük. A testséma fejlődését segítő játékok alkalmazásán túl, az óvoda mindegyik csoportszobájában elhelyeztünk egy nagyméretű tükrozt. Az egyéni fejlesztő terápiák alkalmazásával, a mentálisan retardált gyerekek fejlődését kívánjuk fokozottan elősegíteni. A fejlesztő foglalkozások a sószobában zajlanak, ahol ideálisak a feltételek nevelési céljaink megvalósításához. A Fejlődési Napló eredményei tükrözik az iskolai életre való felkészültséget. Amennyiben ez nem egyértelmű, a Mórahalmi Kistérségi Szakszolgálat gyógypedagógusai szűrővizsgálatokat végeznek. 2024 januárjától fejlesztő-innovátori tevékenység keretein belül, a közösségi nevelés területén indul el egy újabb innováció. egy szakmai munkacsoporttal.

4. Személyiségfejlesztő, tehetséggondozó program szerinti nevelés

A különböző tevékenységformák során csoporton belül biztosítjuk a tehetséggondozást azoknak a gyerekeknek, akik valamely területen átlag feletti képességekkel rendelkeznek. Egyéni fejlesztési terv alapján folyik a tehetséggondozás. Intézményi és egyesületi keretek között kistérségi szinten biztosított a tehetségek további kibontakoztatása. (Mese és versmondó -, rajzverseny.)

5. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése

Óvodánkban a Nemzeti köznevelésről szóló CXC törvény 4 § (1) bekezdésének r) pontja alapján biztosítjuk azoknak a gyermekeknek az ellátását, akik a többi gyermekkel együtt nevelhetők, sajátos nevelési igényüket Szakértői vélemény támasztja alá. A szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A diagnózisban foglaltaknak megfelelően, az előírt óraszámnak megfelelően biztosítjuk a szakembert a fejlesztésükhöz. Integrált csoportban, egyénre szabott fejlesztéssel és szociális tanulóval biztosítjuk a fejlődést. Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

1. Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

2. A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

5.1. Az SNI gyermekek befogadásának elvei:

- Minden gyermek fejleszhető.
- A fejlesztés során a gyermekek meglévő képességeiből kell kiindulni.
- A részleges zavart szenvedett és késve jelentkező tünetek problémájával küzdő gyermekek fejlesztése segítő, támogató szemléletet igényel.
- Az SNI gyermekek is különbözőek, egyediek, ezért sajátos nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek.
- Az SNI gyermekek elsősorban gyermekek, és csak másodsorban SNI-ek, ezért részfunkcióik fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztésre is szükségük van.
- Az SNI gyermekeknek ugyanúgy joguk van az érzések és tapasztalatok átéléséhez, mint társaiknak.
- Szükségeiket csak ők tudják érzékeltetni, értő figyelemmel kell feljük fordulni.
- Az SNI gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért, az óvodapedagógus a feltételek megteremtésében segíthet.
- Az SNI gyermeknek joga van sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely

bizonyos speciális életmóddal jár együtt.

- Minden SNI gyermeknek joga van – életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten - tisztában lenni saját állapotával, jogaival, lehetőségeivel.
- A gyermekek fejlesztése több irányból történik: lehet tevékenységorientált, spontaneitásból kiinduló, feladatorientált.
- A gyermekek képességstruktúrája különböző területeken, más-más szinten állhat, e szintek ismeretei képezik az egyéni bánásmód, differenciálás, a feladatorientált fejlesztés alapjait.
- A feladatot és a személyes élményt egy szituációba integráló fejlesztés során az óvodapedagógus a személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe.

Szervezési feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- A szülők munkába állását lehetővé tevő nyitvatartás kialakítása.

A befogadás személyi feltételei:

A Szakértői vélemények előírásai alapján Megbízási szerződéssel foglalkoztatjuk a szükséges szakembereket. Óvodánkban 1 fő óvodapedagógus rendelkezik részképesség zavaros gyermekek fejlesztéséhez szükséges képzettséggel (Zsoldos-Sindelar). Gyógypedagógust megbízási jogviszonnyal alkalmaz intézményünk.

A logopédus heti rendszerességgel végzett fejlesztő tevékenységét a területi a Kistérségi Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja.

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok integráltan, a gyógypedagógus útmutatásai alapján, a többi gyermekekkel együtt fejlesztik az SNI gyermekeket.

A gyermekcsoport felkészítése:

Abban, hogy az óvodáskorú gyermekek hogyan állnak hozzá a sajátos nevelési igényű gyermekhez, fontos szerepe van az óvodapedagógusnak. Amennyiben a pedagógus segítőkész, óvó (de nem túlóvó) magatartást közvetít, a gyermekek sem fognak máshogy tenni. Az óvodapedagógus minta, akit az óvodás gondolkodás nélkül követ. Nehézség a durva, agresszív viselkedés zavaros gyermekeknél

van, az ő magatartásukra nem könnyű elfogadható, jó indokot mondani

A legalapvetőbb elvárás tőlük, hogy gyermekként viselkedjenek, ugyanúgy közelítsenek integrált társukhoz, mint a többiekhez. A pedagógusnak nagy szerepe van abban, hogy mind a kirekesztést, mind a pozitív diszkriminációt elkerülje a közösség. A túlzott segítség, az ép társak önfeláldozó magatartása mindkét fél részére személyiségkárosító lehet.

A közösség formálásában az óvodapedagógus vezető szerepe elvitathatatlan, ő a kohéziós erő a kollégák, a gyerekek és a szülői ház között. Az ő attitűdje sugárzik a többi gyermekre is: ha (nonverbálisan is!) természetesen elfogadó, akkor a gyermekek is azok lesznek.

Együttműködési lehetőségek:

A sajátos nevelési igényű gyermek integrálása csak akkor hatékony, ha a különböző színtereken dolgozó szakemberek össze tudják hangolni munkájukat.

Fontos tény, hogy a magatartás- és viselkedészavaros gyermekeknek a társas viszonyokban van problémája. Ezért a fejlesztés soha ne a csoportból kiemelve történjen! A gyógypedagógus mindig a csoportba „beépülve” fejlessze a különleges gondozásra jogosult gyermeket. Természetesen, ha társuló zavarok is mutatkoznak (különböző részképességszavarok, beszédészlelési zavarok, a percepció bázis zavarai, konstruktív apraxia stb.), abban az esetben kiemelt fejlesztés is szükséges.

A magatartászavarok kompetens gyógypedagógusa a pszichopedagógus. Az óvodapedagógus a pszichopedagógussal közösen gondolja át és fogalmazza meg az egyéni fejlesztési tervet.

A viselkedészavaros gyermekek egy részénél szükség lehet pszichiátriai segítségnyújtásra is, előfordulhat, hogy gyógyszeres támogatásra van szüksége a gyermeknek.

A viselkedészavarok kezelésében, itt is elsődlegesen a hiperaktív gyermekeknél a mozgásterápia elengedhetetlen.

A nevelési tanácsadó és a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság a diagnosztikában nyújt elsődlegesen kézzelfogható segítséget.

Amit mindig szem előtt kell tartani, az a túlterhelés. A túl sok feladat, a túl sok elvárásnak való megfelelés esetleg regresszióba hajtja a gyermeket. Nem könnyű, de meg kell találni az ideális mennyiségű és minőségű terápiás módszert.

A hatékony fejlesztést a család együttműködő támogatása nélkül nem, vagy legalábbis nehezen lehetne megoldani.

A befogadás tárgyi feltételei:

A fogadható gyermekek fejlesztéséhez szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezünk.

Általános feladatunk:

- ❖ A probléma észlelése (szűrés)
- ❖ Szülők tájékoztatása és bevonása
- ❖ Szakvizsgálat kezdeményezése
- ❖ Az óvodapedagógus és a speciális fejlesztő együttműködése / egyéni fejlesztési terv szerinti differenciált foglalkoztatás
- ❖ Az SNI gyermekek arányát figyelembe vesszük a csoportok szervezésénél
- ❖ Folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a gyermeket fejlesztő gyógypedagógussal és egyéb szakemberekkel

XI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciának, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

IRODALOMJEGYZÉK:

- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? OKI,
Az óvodai nevelés Programja, Budapest Tankönyvkiadó 1989.
- Szebenyi Péter: Hogyan készítsünk helyi tantervet?
Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest,
Dr. Balogh Katalin –S. Dr. Gerencsik Eszter: Pedagógia-Pszichológia, Budapest, Nemzeti
Tankönyvkiadó,
Dr. Szemány Józsefné: Útmutató,
Bauer Gabriella: Az óvodai irodalmi nevelés módszertana,
Kondacs Mihályné –Podmaniczki Margit: Vizuális nevelés az óvodában,
Dr. Kovács György: A játék elmélete és pedagógiája,
Dr. Kovács György: Az óvodapedagógia, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997,
Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program,
Pereszlényi Éva: A helyi Óvodai Nevelési Program szakmai feltételrendszere,
Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában,
1993. évi LXXIX. törvény: A közoktatásról, M. Közlöny 107. szám 1993. Budapest,
1996. évi LXII. törvény: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról, 2003
szeptember 1.
- Nagy Jenőné: Óvodatükör
Helyi Óvodai Nevelési Program 1999. szeptember 1.
- A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
Hatályos módosítás 2018. 09. 01-től.
- A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 8. § (1).
- A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet.
- Az Alapprogramot módosító 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet változott 2025.április 22-ével,
77/2025 (IV.15) Kormányrendelet

Érvényességi rendelkezések

A hatályba lépés ideje:

2025. szeptember 1.

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje:

A nevelőtestület döntése alapján határozatlan időre szól.

A helyi nevelési Program módosításának lehetséges indokai:

Hálózatbővítés, leépítés,

Szervezeti átalakítás, ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,

Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasolt.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének,

Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

A HELYI NEVELÉSI PROGRAMOT HIVATALOSAN MEGKAPJÁK:

Nevelőtestület

Óvodai Szülői Szervezet

Zákányszék Község Önkormányzata

Közzététel, nyilvánosság:

Az óvoda nevelési programját kifüggesztjük az intézmény folyosóján, hogy a szülők szabadon és bármikor megtekinthessék.

A Pedagógiai Program az www.zakanyszekiovodabolcsode.hu felületen megtekinthető.

Intézmény OM azonosítója: 029584	Készítette: Szlobonyi-Kovács Ágota főigazgató
Legitimációs eljárás: az érvényességet igazoló aláírások:	
A nevelőtestület részéről elfogadta: ----- Bata Noémi igazgatóhelyettes 2025. 09.01.	Véleménynyilvánítók: ----- SZMK elnök 2025. 09.01.
jóváhagyta: ----- Szlobonyi-Kovács Ágota főigazgató 2025. 09. 01. Ph.	
A fenntartó nevében: Zákányszék Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megismerte, a 2025./2026. (.....) Kt. Határozatában elfogadta. ----- Matuszka Antal István polgármester Ph.	
Hatályos: a kihirdetés napjától 2025. 09. 15.	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.zakanyszekiovodabolcsode.hu	
Verziószám: eredeti példány	

Tárgyi feltételek

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
2 négyzetméter/gyermek	3 csoportban alapterület szerinti létszám	bitosított
Óvodai fektető	Gyereklétszám szerint	Pályázatból felújítva
Óvodai szék	Gyereklétszám szerint	Pályázatból felújítva
Óvodai asztal	Gyereklétszám szerint	Pályázatból részben felújítva, vásárlás
Óvodai fektetőtároló	valamennyi gyermekágy tárolásához, összesen 34db	Pályázatból felújítva, vásárlás
fényvédő függöny	Ablakonként 1	Pályázatból felújítva
szőnyeg	gyermekcsoportonként,	Pályázatból felújítva
játéktartó szekrény és polc	csoportszobánként 2	Pályázatból felújítva
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	Pályázatból felújítva
hőmérő	gyermekcsoportonként 1	biztosított
felnöttszék	gyermekcsoportonként 2	biztosított
eszköz-előkészítő asztal	gyermekcsoportonként 1	biztosított
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	biztosított
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	biztosított
Kerti padok	gyermekcsoportonként 1	biztosított
Mozgásfejlesztő eszközök		
Mozgáskotta	1 garnitúra	
tornapad	6 db	biztosított
tornaszőnyeg 1	2 db	biztosított
bordásfal	1 db	biztosított
óvodai többfunkciós mászó készlet Greiswald	2 db	biztosított
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Egyensúlyozó tölcser és korong,1-1 trambulín, 3 akadálypálya,1 mozgáskotta, 1 készlet, egyensúlyozó rács, 2 ugráló labda, 2 kenguruzsák,10 lépegető, 3 ugrálókötél,10	Pályázatból és adományokból (szülői és civil szervezetek) folyamatosan újítva, bővítve.
Udvari pad	Csoportonként 1	biztosított
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
tükör	1 db	biztosított
asztal	3 db	biztosított

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
szék	12	biztosított
szőnyeg	1 db	biztosított
sószoba	1	biztosított
Sótéglák	20 db	biztosított
sólámpa	6 db	biztosított
Sóasztal apró szemcsés sóval	1 db	biztosított
sóméces	30 db	biztosított
Párolgatók darabos kristálysóval	10 db	biztosított
Egyéni higiénés eszközök		
egyéni tisztálkodószerek	felölt és gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
Tisztálkodófelszerelések	mosdókagylónként 1	körömkefe, szappantartó
fésűtartó	gyermekcsoportonként 1	biztosított
törülköző	felölt és gyermeklétszám szerint 3-3	biztosított
abrosz	asztalonként 3	biztosított
takaró	gyermeklétszám szerint 1	biztosított
ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	biztosított
A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök		
1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)		biztosított
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést, mozgásigényt segítő, kielégítő eszközök	<u>Udvari:</u> Rotikom, 1 nagy készlet PolyBall 1, labdák,30 focikapuk, 2 roller 10, ejtóernyő 1 <u>csoportszobai:</u> babzsákok 30, egyházikos bújócska 1, MOZGÁSKOTTA	biztosított
ének, zene, énekes játékok eszközei	Köcsögduda 3, hangszerkészlet 1, ritmuspálcák 25, dob 4, cintányér 2, triangulum 5, metallofon	saját készítésű ritmushangszerek, furulya óvónőnként 1-1
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei és a különféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	Bábok, szerepjátékok eszközei, konstrukciós eszközök, Okos-kocka.	biztosított

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
képeskönyvek, képes mesekönyvek	135 db	bitosított
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	Logiko, LÜK, memória játékok, érzékelő játékok sorozata, képes lottók, dominók, 50 -féle játék	Költségvetés, adományok, pályázatok
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	Ovikorong, vastag színesek, filctollak, zsírkréták, temperák, ecsetek, ollók, különféle papírfajták, természetes anyagok, raffia, szalma, csuhé, csutka, trmések, termények, fűszerek, gríz stb.	
A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Vízvizsgáló távcső, tájoló, bogárnézőke, csillagvizsgáló, mikroszkóp, társasjátékok, élőhelyeket bemutató transzparenszek, Minimat készlet, állatok, emberek világa, CD-k, DVD-k, videokazetták, számoló korongok, pálcák.	biztosított
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Kerti szerszámok, gyermek partvisok, lapátok, locsolók, kisvödrök, talicskák	biztosított
A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		Költségvetés, pályázat, adomány
video (lejátszó)	1 db	biztosított
televízió	2 db	biztosított
Magnó - CD játszó	5 db	biztosított
számítógépasztal	5 db	biztosított
számítógép	5 db	biztosított
diavetítő	2 db	biztosított
Diafilm vetítő	2 db	biztosított
projektor	1 db	biztosított
vetítőképernyő	1 db	biztosított
videokamera	1 db	biztosított
Fényképező gép	2 db	biztosított
A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök		
mosottruha-tároló	1 db	biztosított
mosógép	1 db	biztosított
vasaló	1 db	biztosított
vasalóállvány	3 db	biztosított

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
szárítóállvány	4 db	biztosított
takarítóeszközök	1-1 db	biztosított
kerti munkaeszközök, szerszámok	1-1 db	ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna
hűtőgép	2 db	biztosított
porszívó	1 db	biztosított
takarító gép	1 db	biztosított

EGYÉNI FEJLŐDÉSI NAPLÓ

.....
gyermek neve

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

		3-4 év		4-5év		5-6év		6-7év	
Feladattudat, feladattartás, feladatvégzés	Megérti, elfogadja, önállóan teljesíti								
	Érti, de nem teljesíti								
	Érti, segítséggel, irányítással teljesíti								
	Érti, részben teljesíti								
	Motivált jó megoldásra tör								
	Kitartó								
	Tevékenységében elmélyült								
	Motiváltság hiánya jellemzi								
	Nem köti le, nem teljesíti								
	Kapkodó, szétszórt								
	Kitartásra nem képes								
	Munkatempója	Gyors							
Átlagos									
Lassú									
Munkáját	Önként végzi, önállóan								
	Időnként személyes kontaktust, biztatást igényel								
	Állandó segítséget,biztatást igényel								
	Biztatásra sem végzi								
Közösségért végzett munkában	Szívesen részt vesz								
	Közömbös								
	Passzív, kerüli								
Saját és más munkájára	Tudatosan vigyáz, megbecsüli								
	Közömbös								
	Szándékosan rombol								
Érdeklődése	Egyoldalú								
	Sokoldalú								
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:									

ÉRZELMI, AKARATI ÉLET, SZICIALIZÁCIÓ

		3-4 év	4-5év	5-6év	6-7év
Hangulata	vidám, közvetlen				
	kiegyensúlyozott				
	Szomorú, gyakran sír				
	szorongó, féltékeny				
	robbanékony, indulatos				
	változó				
Magatartása	barátságos, barátkozó				
	Visszahúzó, érzékeny				
	gyakran dacos				
	durva, agresszív				
Szereplési hajlama	szívesen szerepel				
	elfogadó				
	tiltakozó				
Önbizalma	megfelelő				
	csekély				
Kapcsolat-teremtése	kezdeményező				
	elfogadó				
	elutasító				
	visszahúzó				
A dicséret, a siker	örömmel tölti el				
	serkenti, készíti				
	magabiztossá teszi				
	elbizakodóvá teszi				
	közömbös irányt				
A bírálat, a kritika az esetleges kudarc	serkentőleg hat				
	közömbösen reagál				
	elkeseríti, bátortalanná teszi				
	elveszíti érdeklődését				
	kétségbe esik				
	dacot vált ki				
Szabálytudat	ellenőrzés mellett képes a szabály alkalmazására				
	önállóan képes a szabályok alkalmazására				
Reakciója a tevékenység akadályoztatása esetén	kitartásra képes				
	feladja				
	regresszív válik				
	indulatkitöréssel válaszol				
	személyek elleni agresszió jellemzi				
Akarati - erkölcsi vonások	öntudatos				
	önálló				
	fegyelmezett				
	kötelességtudó				
	önállótlan				
	fegyelmeztelen				
	felelőtlen				
kapkodó					

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

		3-4 év		4-5év		5-6év		6-7év	
Közösségben elfoglalt helye	Magányos, nincs baráti kötődése, nem választ								
	Perifériára sodródott								
	Kötődése egyirányú, ő választ, vagy őt választják								
	Kötődése kölcsönös								
	Centrális pozíció(sokan választják)								
Együttműködési készség	Nem képes az együttműködésre								
	Hajlik az együttműködésre								
	Megegyezéssel együttműködésre képes								
Enképe	reális								
	pozitív								
	alulértékelt								
	negatív								
Önmagához való viszonya	Testséma ismerete megbízható								
	Testséma ismerete pontatlan								
	Nem tudja azonosítani								
Térbeli tájékozódása	Alapvető térbeli irányokat sem ismer								
	A térbeli irányoknak megfelelően tájékozódik								
Tájékozódás a síkban	Nem ismeri								
	Részben tud tájékozódni								
	Jól tájékozódik								
Tájékozódás az időben	Jól tájékozódik								
	Csak segítséggel tud								
	Nem tud tájékozódni								
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:									

ÉRTELMI FEJLETTSÉG

		3-4 év		4-5év		5-6év		6-7év	
Figyelme játék során	tartós								
	változó								
	szétszórt								
	osztott figy.-re képes								
Figyelme spontán és irányított tapasztalat-szerzés során	tartós								
	változó								
	szétszórt								
	osztott figy.-re képes								
Megfigyelő-képessége	általában pontos								
	általában pontatlan								
	Tárgyak, jelenségek lényegét megragadó								
	többnyire lényegtelen vonásokat észrevevő								
Gondolkodása	érdeklődő, gyakran kérdez								
	kevésbé érdeklődő								
	produktív								
	átlagos								
	gyenge								
Problémamegoldó képessége	önállóan képes megoldani								
	rávezetéssel képes								
	nem képes								
Komplex matematikai jártassága	jó								
	átlagos								
	nem megfelelő								
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:									

BESZÉDFEJLETTSÉG

		3-4 év		4-5év		5-6év		6-7év	
Beszéde jól érthető, nem beszédhibás									
Beszéde nem jól érthető	orrhangzós								
	motyogó								
	hibásan artikulál								
	skandál								
	beszédhibás								

Látás, színérzékelés:

		3-4 év		4-5év		5-6év		6-7év	
Beszédhibák	enyhén pösze								
	diffúz pösze								
	dadogó								
	megkészt								
	beszédfejlődésű								
Logopédiai foglalkozásra jár									
	hibásan képzett magánhangzók								
	hibásan képzett mássalhangzók								
Beszédtempója	átlagos								
	lassú								
	csak kérdésre válaszol								
	fecsegő								
	gátolt								
Szókincse	gazdag								
	átlagos								
	hiányos								
Mondatszerkesztése	egyszavas								
	tőmondat								
	összetett mondat								
Hangerő	halk								
	hangos								
	megfelelő								
Szövegvisztaadás	teljes, pontos								
	lényeges mozzanat								
	hiányos								
	nem képes rá								
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:									

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

		3-4 év		4-5 év		5-6 év		6-7 év	
Mozgás-látás összerendezett sége	bizonytalan								
	átlagos								
	biztonságos								
Alapszínek felismerése, megnevezése	bizonytalan								
	átlagos								
	biztonságos								
Színárnyalatok felismerése	bizonytalan								
	átlagos								
	biztonságos								

Szükséges intézkedés:

.....

.....

.....

Hallás:

		3-4 év		4-5 év		5-6 év		6-7 év	
Átlagos hangerejű ingerek érzékelése	bizonytalan								
	átlagos								
	biztonságos								
Zajtűrés ingerküszöbe	alacsony								
	átlagos								
	magas								
Mozgás-látás- hallás össze- rendezettsége	bizonytalan								
	átlagos								
	biztonságos								

Szükséges intézkedés:

.....

.....

.....

Szülők tájékoztatása a gyermek fejlődéséről

A gyermek neve:.....

Születési ideje:

Oktatási azonosítója:

Korcsoportja:

Csoportja:

Nevelési év	I. félév – szülő aláírása	II. félév – szülő aláírása

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai értékelő rendszere

A gyermek neve:.....

születési ideje:.....

oktatási azonosítója:.....

korcsoportja:.....

csoportja:.....

Meghatározott elvárás: az életkorhoz és egyéni képességekhez viszonyított teljesülése	nem relevá ns	az elvárá sok részbe n teljesü lnek (1)	az elvárás ok teljesül ése átlagos (2)	az elvárás ok teljesü lése optimá lis (3)	Erős- sége (x)	egyéni fejleszt ésben részesül jelenleg is. (x)
1. Szeret óvodába járni.						
2. A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodik, fogat mos, fésülködik. Szükség esetén felszólítás nélkül kezet mos, törülközik. Önállóan használja a zsebkendőt, tud orrot fújni.						
3. Önállóan öltözik, a ruháját ki-be gombolja, cipőjét befűzi, beköti. Ruháját esztétikusan, összehajtva helyére teszi.						
4. Konfliktushelyzetben társaival konstruktívan egyezkedik.						
5. A felnőtt kérése nélkül is szívesen segít társainak, együtt érez a közösség tagjaival.						
6. Az irodalmi tevékenység aktív résztvevője. Bátran, gátlás nélkül beszél.						
7. A játék során interakciója gazdag, kulturált és érthető.						
8. A tanulás során érdeklődő, szándékosan figyel, a feladatvégzésben kitartó, pontos.						
9. Szívesen vállalkozik egyéni megbízatások elvégzésére.						
10. Matematika: Szívesen vesz részt a tevékenységben, rendelkezik a területtel kapcsolatos ismeretekkel.						
11. Természet – társadalom – ember: Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és						

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

környezetéről. Tudja lakcímét, szülei pontos nevét, foglalkozását, óvodája, csoportja, óvodapedagógusa nevét. Tudja születési idejét, helyét, lakcímét.						
12. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.						
13. Ének-zene, énekes játékok: Szívesen vesz részt a tevékenységben. Az éneklés, a dalosjátékok játszása, a zenei képességfejlesztés területein aktív.						
14. Vizuális tevékenység: az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva megjelenik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli, tájékozódó- és rendezőképeségek, a gyermeki élmény és fantáziavilág képi kifejezése.						
15. Mindennapi testnevelés: Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban. Betartja a szabályokat, a különböző versenyjátékokban. Követi az utasításokat. Tud ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.						

Az értékelést végző óvodapedagógus neve:.....

Az értékelésben résztvevő szülő neve:.....

Dátum: Zákányszék,.....

SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK Gyermekvédelem az óvodában

Ktv. 47 § c) A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 6. § (1) (2) Gyermekvédelmi feladatok ellátása: Közreműködés a gyermekek, tanulók veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal és más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Óvodánkban a pedagógiai munkát befogadó nevelés jellemzi. Minden óvodapedagógus gyermekvédelmi feladatot lát el a saját csoportjában, minden dolgozó a jelzőrendszer tagja.

Nyilvántartják a különböző problémával, vagy hátrányokkal küzdő családokat. Tagjai a Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszerének, érintettségi alapon részt vesz annak havi esetmegbeszélésein. Ezáltal együttműködnek a jelzőrendszer többi tagjával - családgondozóval, iskolai gyermekvédelmi felelőssel, védőnővel, gyermekorvossal, házi orvosokkal, a fogorvossal, körzeti megbízottal, a Polgármesteri Hivatal szociális előadójával.

Az óvodapedagógus családsegítő szemlélettel figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Óvodánk célja, hogy a leginkább rászoruló gyermekek, (halmozottan hátrányos, vagy veszélyeztetett helyzetű gyermek) óvodai ellátásban részesüljenek, biztosítva az egyenlő hozzáférést. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködését, a szülők és óvodapedagógusok együttműködését igényli. A hazájukat elhagyó családok gyermekeinek biztosítani kell az önazonosság megőrzését, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A gyermekvédelmi munka alapja a családlátogatás, melyet minden óvodába kerülő gyermek esetében elvégeznek a csoport óvónői, ennek keretében szociokulturális háttérvizsgálatot is végeznek. A halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek esetében minden nevelési évben szükséges a családlátogatás elvégzése.

Esetleges probléma tapasztalásakor „Jelzőlap” kitöltésével jelzéssel él a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

Célunk, hogy a gyermekprogramokról ne maradjon le a gyermek, biztosítva az egyenlő hozzáférést. Ezért a gyermekvédelmi felelős a Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül eseti segély folyósítását kezdeményezheti a rászoruló gyermekek esetében.

Segítségnyújtást nyújthatunk a Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül az átmeneti és rendszeres Gyermekvédelmi Támogatás igénylésében is.

Homokháti Szociális Központ
Család-és Gyermekjóléti Központ
6782 Mórahalom, Millenniumi sétány 16-18.
Tel: 62/254-283/15 mellék
E-mail: csaladgondkp@hoszkip.hu

Jelző lap – bántalmazás, elhanyagolás esetén

A Gyvt. 17. § (2a) bekezdése alapján a gyermek(ek) bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, illetve személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kell kezelni.

Kérjük, hogy a törvényi rendelkezés betartását szemelőt tartva a jelzőlapot úgy töltsse ki, hogy a jelző személyre/intézményre utaló adatok, információk csak az elkülönített – zártan kezelendő – részen jelenjenek meg. Ezen adatokba csak a gyermekvédelem szakemberei, illetve a hatóság nyerhet betekintést.

A Gyvt. 17. § (2) bekezdése alapján a jelzőrendszer tagjai kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Címzett:

Homokháti Szociális Központ

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

(Zákányszék)

A gyermek(ek) neve, tartózkodási helye (továbbá természetes személyazonosító adatok – pl. anyja neve, TAJ száma):

.....

A szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma, elérhetősége:

.....

A jelzés oka, az érzékelt probléma leírása:

.....

.....

Zártan kezelendő adatok!

Tett-e valamit a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében? Ha igen mit?

.....
.....

Milyen megoldást lát szükségesnek a gyermek(ek) számára?

.....
.....

Javasolt ellátás/intézkedés (jelölje a megfelelőt!):

alapellátás védelembe vétel ideiglenes hatályú elhelyezés nevelésbe vétel

A jelzést küldő neve/megnevezése és elérhetősége:

.....
.....

Kelt:2025.

.....

A problémát észlelő, jelző személy aláírása

A jelzést fogadó az első interjút követően 15 napon belül tájékoztatást küld a jelzést tevőnek!

Homokháti Szociális Központ
Család- és Gyermekjóléti Központ
6782 Mórahalom, Millenniumi sétány 16-18.
Tel: 62/254-283/15 mellék
E-mail: csaladgondkp@hoszkgp.hu

JELZŐ LAP

Címzett: Homokháti Szociális Központ
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
(Zákányszék)

A jelzést küldő neve és elérhetősége:

A jelzett személy, gyermek(ek) neve:

Születési hely és dátum:

Anyja neve:

Lakcím / tartózkodási hely:

TAJ szám:

Gyermek esetében a szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma:

A jelzés oka:

Mit tett a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében?

Miben kéri a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat/ Központ segítségét?

Kelt:, 2017.

.....
A problémát észlelő, jelző személy aláírása

A jelzést fogadó az első interjú követően 15 napon belül tájékoztatást küld a jelzést tevőnek

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2025. 09. 01.

A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde 2025. szeptember 1-től hatályos helyi

Pedagógiai Programban foglaltakat megismertem.

	Név	Beosztás	Dátum	Aláírás
1	Farkas-Szabó Terézia	óvodapedagógus		
2	Fekete Csabáné	óvodapedagógus		
3	Tanácsné Kiss-Patik Tünde Margit	óvodapedagógus		
4	Nagyné Deme Ágnes	óvodapedagógus		
5	Bata Noémi	igazgatóhelyettes		
6	Katona Éva	óvodapedagógus		

Bevezető	2
ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI.....	3
OM azonosító:029584	3
Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetben:	3
I. A MI ÓVODÁNK.....	9
Történeti áttekintés:.....	9
III: II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	10
A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE GYERMEKKÉPE	10
A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÓVODAKÉPE	10
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	12
Az egészséges életmód alakítása	12
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	13
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	14
IV. AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA.....	14
V. A NEVELÉSI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE	15
PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK.....	16
1. Személyi feltételek	16
3. Az óvodai élet megszervezése	20
A napirend általános időkeretei a 10,5 órás nyitva tartás alatt:	21
4. Az óvodai nevelés tervezését,.....	22
4. 1. A nevelés tervezése.....	22
4.2. A fejlesztés módszerei	23
4.3. Óvodai nevelésünk célja:	24
5. A nevelési célok elérésének feltételei:.....	25
5. 1. A szükségletek szerepe a nevelési cél.....	25
5. 2. Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:	26
5. 3. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében.....	26
5.4. Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:.....	26
6. Az óvoda kapcsolatai.....	27
6.1. Az óvoda és a család együttműködése.....	27
6.2. Az óvoda kapcsolatot tart:.....	28
6.2.1 Az óvoda és az iskola kapcsolata	28
Óvoda-iskola átmenet támogatása	29
6.2.2. Egészségügyi szervek: Üzemorvos, fogorvos, védőnők, Kormányhivatal.....	30
6.2.3. Művelődési Ház, Könyvtár	30
6.2.4. Sportcsarnok	30
6.2.5 Polgármesteri Hivatal	30

6.2.6. A Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermekjóléti Központja szociális segítő tevékenysége, a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokkal való kapcsolattartás.	30
6.2.7. Egyház	31
6.2.9. Kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, alatt és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.....	31
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	32
A TUDATOS FEJLESZTÉS FELTÉTELEI.....	32
1. Az egészséges életmód	32
Az óvodapedagógus feladatai az egészséges életmód kialakításában:	33
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:	34
2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása:	34
Az óvodapedagógus feladatai az érzelmi nevelés során:	36
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:.....	36
3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	36
A FEJLESZTÉS TARTALMI MEGVALÓSULÁSA	37
VII: Pedagógiai alprogramunk:	39
1. Játék és tanulási tevékenység	39
A játék	39
Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:	40
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:	41
2. Verselés, mesélés	42
3. Ének, zene, népi játék, néptánc	43
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:	45
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	46
Az óvodapedagógus feladatai:.....	47
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:	48
Az óvodapedagógus feladatai a mozgás megszervezésében:.....	50
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:	51
6. A külső világ tevékeny megismerése	51
7. Munka jellegű tevékenységek.....	52
Az óvodapedagógus feladatai a munka tevékenységgel kapcsolatban:	54
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:	55
A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében.....	56
Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:	56
A tanulási tevékenység megszervezése:.....	57
Az óvodapedagógus feladatai a tanulóval kapcsolatban:	57
Társas és közösségi tevékenység:	58

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:.....	59
9. Szabadidős tevékenység	59
4.1. Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:.....	60
VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	60
IX. A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE.....	62
1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások	62
Anyanyelvi nevelés	62
Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi fejlesztésben:	63
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.....	63
2. A külső világ tevékeny megismerése: matematikai tartalmú tapasztalatok	64
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:.....	65
3. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások:.....	66
4. Ünnepek, hagyományok	67
Az óvodapedagógus feladatai az érték közvetítés megszervezésében:.....	73
Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:	74
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.....	77
X. A SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ GYERMEK	78
1. A pedagógiai munka kiemelt területei:	78
2. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének, fejlődésének segítése	80
3. Személyiségfejlesztő, felzárkóztató program szerinti nevelés.....	81
4. Személyiségfejlesztő, tehetséggondozó program szerinti nevelés.....	81
5. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése	81
5.1. Az SNI gyermekek befogadásának elvei:.....	82
Szervezési feladatok.....	83
A befogadás személyi feltételei:	83
A gyermekcsoport felkészítése:	83
Együttműködési lehetőségek:	84
A befogadás tárgyi feltételei:	84
XI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	85
IRODALOMJEGYZÉK:.....	87
Érvényességi rendelkezések	88
A HELYI NEVELÉSI PROGRAMOT HIVATALOSAN MEGKAPJÁK:.....	89
Tárgyi feltételek.....	91
EGYÉNI FEJLŐDÉSI NAPLÓ.....	95
Szülők tájékoztatása a gyermek fejlődéséről.....	102
Gyermekvédelem az óvodában.....	105
Ktv. 47 § c) A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	105

Jelző lap – bántalmazás, elhanyagolás esetén	106
5. Megismerési nyilatkozat.....	Error! Bookmark not defined.